

Kontakten

Ericsson
LM

LM-ARNAS TIDNING

NR **5** 1965

FÖB ändrar namnet till LMS

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 2453
Redaktionssekr.: P-E Lénström,
tel. 2457

Redaktionskommitté:

Rolf Fischer, T/Krmk, tel. Tellus 396
Svenning Göth, Vt 13, tel. HF 2713
Folke Zandin, Vas, tel. HF 2611
Einar Österlund, Vt 18, tel. HF 2718

Lokalredaktörer:

Malte Björklund BA, Hans Hansson, Erga,
E Wandel, Gröndal, P E Carlsson Kabel-
verket, Älvsjö, G Falkman, Huddinge,
Alf Carlsson, Katrineholm, S Alfredsson,
Mölnådal, Ivar Rohdin, Söderhamn, G Ja-
cobsson, Visby, Å Elmqvist, Örebro, G
Svensson, Alpha, J Schein, DKB, C G
Löfgren, FÖB, P O Nyhult, Rifa, S Hall-
stedt, Ermi, J Wäneland, SER, A Hofström,
SIB, L Falk, Alingsås, L Eneroth, SRA,

Omslagsbilden:

Solen strejkade för första gången på många
år vid årets LM-dag. Glada ändå var LM-
veteranerna verkställare Edvin Ohlsson och
kontrollör Henning Söderlind, som provade
en av bilarna i Gröna Lunds veteranrally.
Mer om LM-dagen på sid 86.

Foto: Hans Pettersson, Hf/Rf

Ur innehållet:

	Sida
Sverigepremiär för kodväxlaren	83
L M Ericsson bygger ut	84
Solen strejkade på årets LM-dag	86
Nya stationer i drift i Tunisien	88
Nya DKB-produkter	89
L M Ericssons ADB-anläggning	92
LM-are fint framme vid flyg-SM	96
LM-are avtackad för 50-årig tjänst	97
Motionsträff på Bollmora	97
Koncernidrott	98

Tidningsbilaga medföljer del av upplagan.

L M Ericssons Svenska Försäljnings AB ändrade den 1 september i år namnet till L M Ericsson Telemateriel AB. Namnändringen är betingad av det bolagets verksamhet, som hittills varit begränsad till den svenska marknaden, i fortsättningen kommer att utsträckas även till utlandet.

L M Ericsson Telemateriel AB kommer att fortsätta försäljningen i Sverige av interna telefonanläggningar och industriella teleutrustningar såsom brandalarm, tidkontroll och datainsamlings-system. Liksom nu kommer bolaget att saluföra teletekniska komponenter, svagströmskabel och nätmateriel. Samma materiel och anläggningar kommer att säljas på de utländska marknaderna.

Successivt och med början 1 januari 1966 byggs den svenska organisationen ut genom upprättandet av fem regionskontor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Sundsvall och Örebro. Dessa får en långt gående självständighet och svarar för

försäljning av anläggningar och materiel samt installation och underhåll inom sina regioner.

I samband med den breddade försäljningsverksamheten skapas en konstruktionsavdelning för bearbetande av tekniska problem och utveckling av nya produkter.

Chef för L M Ericsson Telemateriel AB är direktör Per-Bertil Janson med direktör Anders Jörgensen som ledare för den tekniska verksamheten och direktör Sven Österlund som ledare för försäljningsverksamheten. Chefer för regionskontoren är för Norra regionen i Sundsvall ingenjör Åke Jonasson, för Östra regionen i Stockholm ingenjör Stig Sjöberg, för Mellersta regionen i Örebro ingenjör Rune Lindeberg, för Västra regionen i Göteborg ingenjör Rolf Olsson och för Södra regionen i Malmö ingenjör Erik Liselius.

Den interna beteckningen för L M Ericsson Telemateriel AB är LMS.

Styrén sin befattning som chef för Militärelektronikdivisionen.

Överingenjör Hans Sund, MI/FC övertog som MIC den 1 september 1965 den direkta ledningen av Militärelektronikdivisionen och utnämndes därmed till direktör i bolaget. Han efterträddes som MI/FC av civilingenjör Bo Stjernberg, som därvid utnämndes till överingenjör.

Från och med den 1 oktober 1965 biträdde direktör Styrén med utredningar för samordningsfrågor av ingenjör Tage Andersson, som därvid lämnade sin befattning som chef för Projektberedningssektionen Mi/Fu och blev direkt underställd MD med tjänstebeteckningen Dmu. Han efterträds som Mi/Fu av ingenjör Bertil Nilsson som från den 1 oktober 1965 också tjänstgör som biträdande försäljningschef vid MI med beteckningen MI/FB.

I samband med direktör Sterners avgång med pension har civilekonom Carl Olof Lennmalm utsetts att representera bolaget i allmänna ärenden i USA samt att följa bolagets verksamhet i Västra Hemisfären och stå till förfogande för uppdrag i samband därmed. Specifika befattningar är för närvarande verkställande direktör i Teleric Sales Corporation, TSP, styrelseledamot i North Electric Company, NEC, The Ericsson Corporation, TEC, och Teleindustria, S.A. de C.V., TIM, samt ekonomichef i TSP och i TEC.

Från och med den 1 september 1965 ägnar sig fil. lic. Hilding Högberg helt åt forskning inom polymertekniska materialområdet. Till hans efterträdare

som chef för plastlaboratoriet har utsetts civilingenjör Lennart Johnsson. Plastlaboratoriets arbetsområde kommer i fortsättningen att omfatta undersökningar av termoplast, hårdplast inklusive gjutartser samt limtekniska problem.

Civilingenjör Lennart Johnsson kommer även att tjänstgöra som ställföreträdare för UmC och biträda honom allmänt i kemiska frågor.

Som chef för det kemiska laboratoriet har från samma datum utsetts civilingenjör Lars-Gunnar Sydegård. Det kemiska laboratoriet skall svara för kemisk analys, allmänna kemiska undersökningar, teknik för tillverkning av folieförbindningar och annan kemiteknisk verksamhet.

Ett system för administrativ information med utnyttjande av automatisk databehandling kommer att utarbetas. Från och med den 1 oktober 1965 övergår hr Rune Avin, DesA, till Ekonomisavdelningen med tjänstebeteckningen Ef för att handha uppbyggnaden av detta datasystem. Han fortsätter därvid hr P Bachos arbete i detta avseende. Hr Bacho tillträder i slutet av året en befattning vid EPA i Australien.

Ingenjör Albert Nerlén tillträdde den 1 oktober 1965 en befattning inom produktionens kontrollorganisation. Verksamheten omfattar analys och uppföljning av data från tillförlitlighets- och kvalitetsbedömning. Tjänstebeteckningen är DpkB.

Från samma datum ansvarar ingenjör

Fortf. på sid. 94

Organisationsändring

Sedan den 1 september 1965 följer och samordnar direktör Knut Styrén, MD, verksamheten inom moderbolaget och mellan moderbolaget och dotterbolagen beträffande koncernens försäljning och produktutveckling berörande de militära kunderna.

Direktör Styrén skall dessutom som medlem av direktionen följa och samordna verksamheten inom och mellan koncernens signalbolag, SIB, DSI och NSI samt ha motsvarande funktion inom CEE och LMF beträffande dessas verksamhet inom järnvägs- och gatusignalområdet.

I samband därmed lämnade direktör

Sverigepremiär för kodväljaren

Den 1 september i år idriftsattes den första med kodväljare uppbyggda automatstationen i Sverige. Den nya stationen är belägen i Drevviksstrand utanför Stockholm och är inlänkad som en lokal förortsstation inom det i övrigt helt 500-väljarbetjänade nätet i Stockholms riktnummerområde. I sin första utbyggnad har stationen erhållit en kapacitet av 4 000 nummer, men ytterligare 2 000 nummer är redan beställda. Befintliga lokaler tillåter en utökning upp till 30 000 nummer.

Det till Drevviksstrand levererade telefonsystemet utgör en för Svenska televerket anpassad version av det system, som förra året introducerades på Nørregadestationen i Köpenhamn. Kännetecknande för detta system är i första hand att talförbindelserna genom stationen upprättas via L M Ericssons nya väljar-konstruktion, kodväljaren.

Ett annat karakteristiskt kännetecken är att det nya systemet kräver väsentligt mindre golvutrymme än konventionella system. Förklaringen härtill ligger dels i kodväljarens synnerligen kompakta uppbyggnad, dels i att en ny princip för stativuppställning tillämpats.

Vid konstruktionen av det nya systemet har särskild hänsyn tagits till att utrustningen, för att kunna ge en god och tidsenlig abonnentservice under en lång följd av år, lätt skall kunna anpassas efter de krav som i framtiden kan komma att ställas på utrustningen.

Från invigningen i Drevviksstrand av Sveriges första kodväljarstation ses här generaldirektör Håkan Sterky mellan verkställande direktör Björn Lundvall t. v. och vice verkställande direktör Malte Patricks vid L M Ericsson.

Den nya kodväljarstationen Drevviksstrand ligger vackert efter Nynäsavägen.

Idriftsättning av ett nytt telefonsystem, som dessutom innehåller en helt ny väljartyp, innebär alltid ett visst mått av spänning. Eventuellt förekommande premiärnervositet i samband med idriftsättningen av Drevviksstrand visade sig dock obefogad. Utrustningen fungerade synnerligen väl, helt utan tekniska missöden, varför man utan överdrift torde kunna tala om en stor framgång för L M Ericsson. Detta intryck bestyrkes också av generaldirektör Sterkys anförande i samband med invigningen, i vilket han »gratulerade L M Ericsson till ett djärvt steg framåt i den tekniska utvecklingen, till en förnämlig konstruktion och en förstklassig produkt».

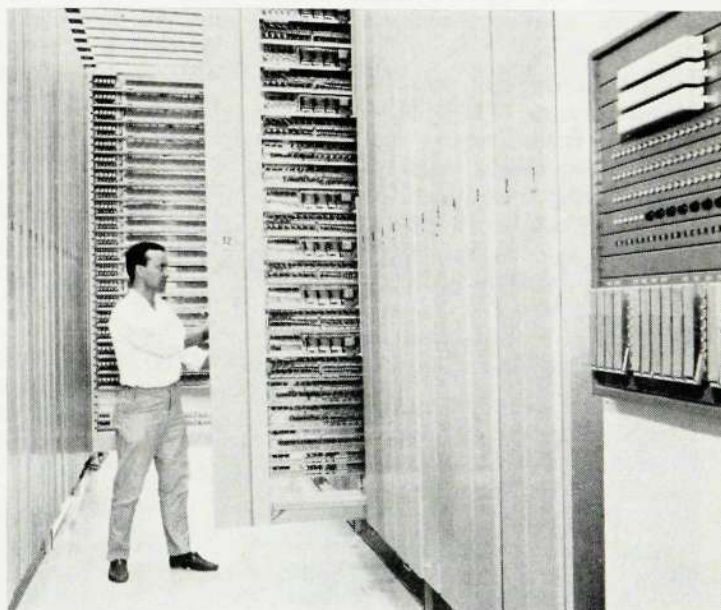
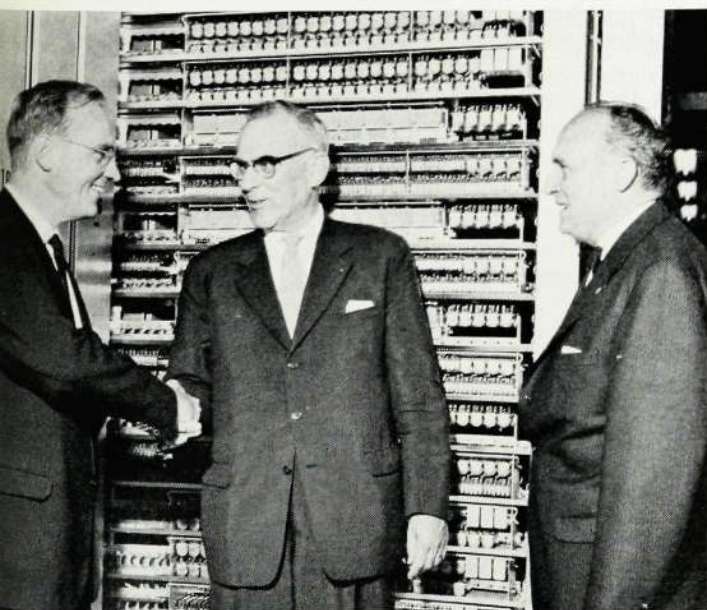
Förutom generaldirektör Håkan Sterky representerades Televerket vid invigningen av bland andra överdirektör Bertil Bjurel och tekniske direktören Torsten Larsson. Leverantören L M Ericsson representerades av bland andra verkställande direktör Björn Lundvall, vice verk-

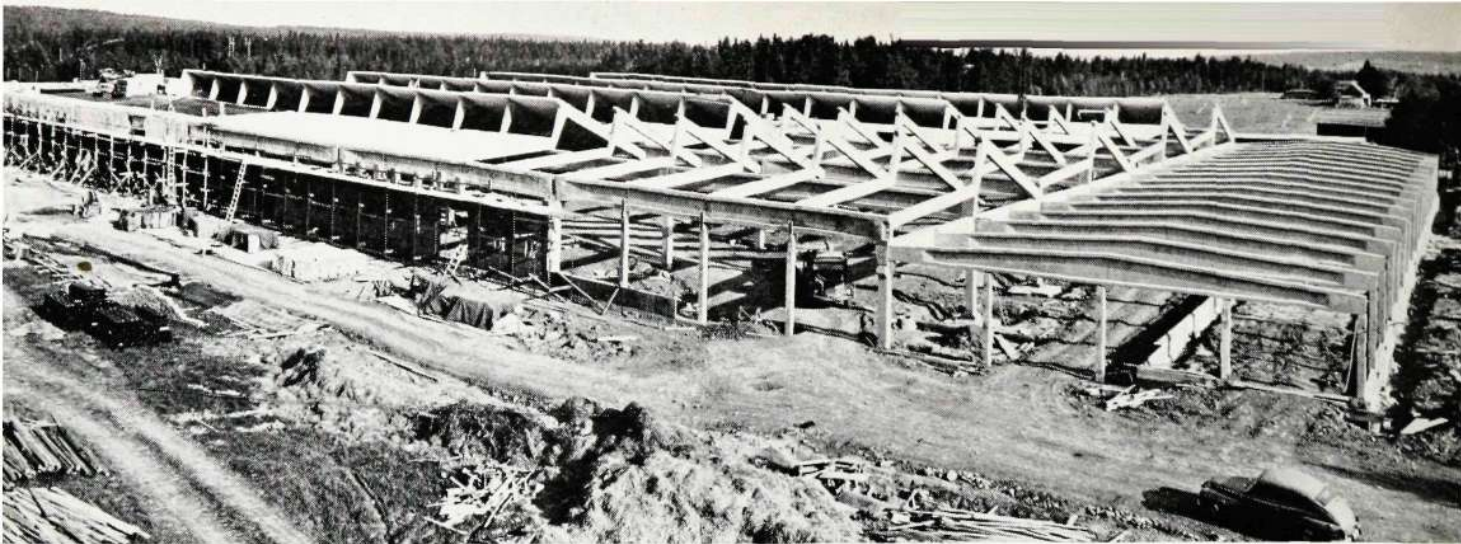
ställande direktör Malte Patricks och överingenjör Eric Ledin.

I sitt invigningsanförande påpekade generaldirektör Sterky vidare att Sverige idag har världens högsta telefontäthet per invånare om man räknar med antalet huvudledningar och kommer näst efter USA om man i stället anger antalet telefonapparater, som för Sveriges del är cirka 3,5 miljoner. Med den snabba takt ökningen skett trodde sig generaldirektör Sterky kunna förutspå antalet telefonapparater i Sverige år 1980 till sex miljoner.

Ett stycke in på nästa år kommer redan »kodväljarhändelse» nummer två på den svenska marknaden att inträffa. Denna gång gäller det den nya automatstationen Änggården i Göteborg, till vilken beställts utrustning för sammanlagt 14 000 nummer.

Interiör av Sveriges första kodväljarstation. Av bilden framgår de kompakta stativens upphängning i »bokhyllor».

L M Ericssons nybygge i Östersund.

L M Ericsson bygger ut

Som nämndes i Kontakten nr 3/1965 har Telefonaktiebolaget L M Ericsson av Kungl. Maj:t fått tillstånd att under åren 1965—1968 använda medel ur sin investeringsfond för nybyggnader och maskinanskaffningar till ett sammanlagt värde av ca 67 milj. kronor. Investeringarna, som berör både moderbolaget och dotterbolagen Sieverts Kabelverk AB och AB Rifa, ger koncernen en ökning av leveranskapaciteten och en effektivisering av leveranserna från de olika verkstäderna till kunder och arbetsplatser runt om i världen.

Ökningen av leveranskapaciteten skall ske genom nybyggnader i Hudiksvall och i Öjebyn i Piteå landskommun samt genom tillbyggnader och rationaliseringar av redan befintliga anläggningar i Midsommarkransen, Älvsjö, Bollmora, Mölnådal, Kalmar och Gränna. Leveranseffektiviseringen uppnås genom rangering av materielen via ett centrallager som är under uppförande i Flemingsberg i Hudinge kommun.

Centrallagerbygget som presenterades i Kontakten nr 4/1965 påbörjades den 13 juli. Installationer av maskiner och transportanordningar beräknas kunna komma igång i augusti 1966. Dessa installationer och övriga inredningsarbeten kommer att ta ungefär ett halvår i anspråk. Det blir alltså i början av år 1967 som de nya lokalerna om ca 27 000 kvm kan tas i bruk. Hela centrallageranläggningen är kostnadsberäknad till 21 milj.

Investeringsprojekten med anknytning till Huvudfabriken i Midsommarkransen är, förutom rationalisering av vissa verkstadsavdelningar bl. a. ytbehandlingsavdelningen, i första hand ett gästhem för studerande hos bolaget från skilda håll i världen. Överenskommelse har träffats med Stockholms stad om förhyrande av

tomt vid Cedergrensvägen i närheten av bolagets anläggningar för detta ändamål. Planeringen av gästhemmet omfattar än så länge endast förberedande diskussioner om hemmets utformning. Vidare planeras mindre ombyggnader av bl. a. huvudentrén för att vi i framtiden skall kunna ta emot våra gäster på ett bättre sätt än vad entrén nu tillåter.

L M Ericssons Svenska Försäljningsaktiebolag omorganiserades och bytte namn till *L M Ericsson Telemateriel AB* den första september. I samband därmed överfördes Erga-divisionens avdelning för privatmarknadsförsäljning till bolaget som fått den interna beteckningen LMS. En utbyggnad av moderbolagets fastighet i Bollmora med ca 6 000 kvm kommer att ge LMS behövligt utrymme. Utbyggnaden i Bollmora beräknas bli inflyttningsklar till den första oktober 1966.

För *Mölnåldalsavdelningen* har projekterats dels en nybyggnad för matsal, läkarmottagning och verkstadslokaler om ca 4 500 kvm samt dels en värmecentral som skall betjäna de olika byggnadskomplexen inom området. För att klara detta måste man riva »Paradiset», en gammal trävilla inom området som nu används för bland annat utbildningsändamål. En mindre utbyggnad från ytbehandlingsavdelningen för godsmottagning och packrum kommer även att genomföras. Avdelningen har vidare hyrt ytterligare ca 200 kvm verkstadslokaler i Uddevalla. I oktober påbörjas inflyttningen till den ca 5 000 kvm stora kontors- och laboratoriebyggnaden, den andra i ordningen av sådana byggnader inom området.

En del förberedande arbeten för uppförandet av den nya verkstadsbyggnaden igångsattes i slutet av september och den beräknas kunna börja tas i bruk vid års-

skiftet 1966/67. Värmecentralen kommer att färdigställas så att den kan betjäna denna nya byggnad.

AB Rifa planerar en fördubbling av sin Grännafabrik om ca 5 000 kvm. Man har ett utkast till ny fabriksplan färdigt och hoppas kunna komma igång med utbyggnaden före utgången av år 1966. Vid *AB Rifas* Kalmarfabrik behöver impregneringsanläggningen snarast byggas ut och den utbyggnaden beräknas kunna påbörjas före årsskiftet.

Tillverkningskapaciteten vid *Kabelverket i Älvsjö* har byggts ut i betydande omfattning under senare år. I slutet av 1964 kunde en utbyggnad av trådtrageriet med en betningsanläggning tas i bruk och i mitten av året påbörjades schaktningsarbetena för tredje etappens utbyggnad, som syftar till en ökning av tillverkningskapaciteten på plastkabelsidan. Denna utbyggnad omfattar ca 12 000 kvm, därav ca 8 000 kvm fabrikslokaler, och beräknas kunna tas i bruk i början av 1966.

På grund av svårigheterna att rekrytera mera arbetskraft i Älvsjö måste en ytterligare kapacitetshöjning förläggas till något område med bättre tillgång på arbetskraft. Det har därför beslutats om överflyttning till Hudiksvall av delar av viss halvfabrikattillverkning på papperskabelsidan samt hela tillverkningen av förbindningstråd och stationskabel. Inom Kabelverket skall därefter ske en ökning på polyeten- och papperskabelsidan.

Kabelverket skall bygga en verkstad om ca 12 000 kvm i Hudiksvall för sin framtida tillverkning där och har träffat överenskommelse med stadens myndigheter om förvärv av en tomt i ett nytt industriområde öster om staden. Bygget beräknas komma igång före årsskiftet och vara färdigt att tas i bruk kring årsskiftet 1966/67.

I slutet av september satte Kabelverket upp maskiner för pappersspinning och -tvinnning i förhyrda lokaler i Hudiksvall och ett 20-tal personer sysselsätts i dessa arbeten. Den egentliga utbildningen för övriga arbetsuppgifter i den nya fabriken påbörjas först när de nya maskinerna kommit på plats.

Sieverts Kabelverk AB har beslutat om flyttning av delar av tillverkningen vid Alingsåsverkstaden till Öjebyn i Piteå landskommun. Även Sieverts Kabelverk AB skall bygga en ny verkstad för ändamålet. Den kommer att få en yta om drygt 5 000 kvm. Vissa grundarbeten har redan påbörjats och man räknar med att verkstaden skall bli inflyttningsklar till augusti 1966. På samma sätt som vid Kabelverkets enhet i Hudiksvall kommer den egentliga personalutbildningen att påbörjas först när maskinerna finns på plats i den nya verkstaden. Till Piteå skall från Alingsås överföras tillverkning av främst plåt detaljer till kabeltillbehör. I januari 1966 kommer viss verktygstillverkning att tas upp i förhyrda lokaler i Piteå och den verksamheten kommer att dras upp till att omfatta ca 15 personer.

På grund av det rådande arbetsmarknadsläget har bolaget alltså inte kunnat förlägga den önskvärda utbyggnaden av tillverkningskapaciteten till redan befintligt enheter i storstadsområdena i södra och mellersta Sverige.

Besluten om nyetableringarna i Hudiksvall och Öjebyn har skett med hänsyn till arbetsmarknadspolitiska synpunkter och efter samråd med berörda statliga myndigheter. Bolaget fortsätter därigenom på den lokaliseringpolitiska väg man slog in på i mitten av 1940-talet.

Sedan 1947 har Telefonaktiebolaget L M Ericsson med svenska dotterbolag i ett 20-tal nya anläggningar skapat omkring 10 000 nya arbetstillfällen utanför Stockholmsområdet. Detta betyder att ungefär hälften av koncernens ca 21 000 anställda i Sverige (i utlandet finns ytterligare ca 21 000) är sysselsatta utanför Stockholmsområdet.

L M Ericsson var tidigare ett renodlat stockholmsföretag och tanken var väl att det så skulle förbli, speciellt när man lyckats lösa den i mitten av 1930-talet akuta lokalfrågan genom markförvärv och uppförandet av anläggningen i Midsommarkransen. Anläggningen stod färdig 1940 och det ansågs då att lokalerna var väl tilltagna. Det dröjde emellertid inte mer än 4—5 år innan man måste börja se sig om efter nya produktionsutrymmen. Till en början lade

man ut enheter inom Stockholms-området. Behovet av tomt, lokaler och främst arbetskraft till den snabbt expanderande verksamheten gjorde dock att man snart tvingades söka sig utanför storstadsområdet. Arbetsmarknadsrådet i Stockholm var nämligen sådant att även om bolaget hade kunnat skaffa produktionslokaler i staden, hade man inte klarat arbetskraftsfrågan, ty bristen på bostäder satte en effektiv gräns för inflyttning av ny arbetskraft.

Erfarenheterna av de första lokaliseringsringarna blev så goda att man inte längre talade om tvånget att söka sig utanför storstadsområdet när man senare fortsatte att lägga ut tillverkning.

Vid bedömning av en ort som tänkbar lokaliseringsort tar man hänsyn till en rad olika faktorer av vilka tillgången av arbetskraft och bostäder är bland de mest väsentliga. Det gäller därför att med en hög grad av säkerhet kartlägga tillgången på arbetskraft vid det tilltänkta lokaliseringsstillfället och i framtiden på orten i fråga. Det kan emellertid vara lika viktigt att det finns förutsättningar för att människor skall kunna trivas på orten i fråga och vilja bo kvar där. Man måste därför ta hänsyn till även den sociala service, exempelvis i form av utbildningsmöjligheter för ungdomen, som den aktuella orten kan ge.

En viktig förutsättning för den omfattande geografiska spridningen av bolagets tillverkning är att produkterna har ett relativt högt förädlingsvärde eller, med andra ord, att de är relativt dyra per kilo och detta därför att de innehåller många arbetstimmar. Fraktkostnaderna för transporter mellan olika verkstäder får härigenom inte någon utslagsgivande betydelse.

Avsikten vid omlokaliseringarna var från början att till en och samma ort förlägga en tillverkning som skulle resultera i en färdig produkt. Genom att verksamheten expanderat så kraftigt har man emellertid inte kunnat fullfölja denna linje utan det förekommer nume-

ra transport av detaljer från en produktionsort till en annan i en icke obetydlig grad.

En spridning av tillverkningen på så många orter som det här är fråga om medför många administrativa problem såsom svårigheter att samordna och skapa kontinuitet i produktion och leveranser. Det är mot denna bakgrund som behovet av ett centrallager får ses.

Under 1964 beslutades om överflyttning av Huddingefabrikens tillverkning till Östersund samt uppförande av ny verkstad där för detta ändamål. Den nya verkstaden i Östersund skall enligt tidschemat som hittills hållits väl vara inflyttningsklar kring månadsskiftet mars/april 1966. Redan i november 1964 påbörjades utbildning av personal i förhyrda lokaler i staden och man räknar med att ha ett 80-tal anställda där vid årsskiftet. Den nya verkstaden kommer att sysselsätta ca 200 anställda när den är fullt utbyggd i första omgången.

Samtidigt med beslutet om Östersunds-etableringen beslöts om en fördubbling av Visbyverkstadens lokaler om ca 10 000 kvm. Denna utbyggnad sker mot norr. Kort tid efter detta utbyggnadsbeslut beslöts om en utbyggnad mot söder om ca 1 400 kvm. Det stora utbyggnaden mot norr beräknas bli inflyttningsklar till april 1966 och utbyggnaden mot söder ungefär samtidigt. Genom utbyggnaderna i Visby erhålles utrymme för ökning och viss koncentration inom bolaget av relästatstillverkningen samt ökning av bl.a. verkstadens verktygsavdelning. Visbyverkstaden sysselsätter ca 650 arbetare. Genom utbyggnaderna beräknas ytterligare ca 350 personer successivt kunna beredas sysselsättning.

Olofströms köping har påbörjat utbyggnad av de lokaler som bolaget förhyr av köpingen. Utbyggnaden beräknas vara genomförd i mars eller april 1966. Genom utbyggnaden beräknas en ökning av antalet anställda kunna ske med ett 70-tal personer under år 1966. Nu sysselsätts ett 100-tal arbetare.

Grundarbetena till L M Ericssons nya fabrik i Olofström är redan påbörjade. I bakgrunden den nuvarande fabrikslängan.

Trots att vädrets makter för första gången på många år inte visade sig från sin bästa sida samlade LM-dagen som vanligt stora skaror. Och när LM:s folkdansare uppträdde på gamla scenen fanns det talrika åskådarskaror på plats.

Till pensionärlunchen på restaurang Tyrol hade omkring 400 gamla LM-are mött upp och underhölls bland annat med musik till maten av LM-orkestern.

Solen strejkade på årets LM-dag

Som vanligt skulle det enligt utsago bli vackert väder på LM-dagen, men för första gången på många år blev det inte så. Jo, det fanns några solskensstunder men också litet smådugg.

När klockan slog 11 och Tyrolerrestaurangen öppnade portarna för de cirka 400 pensionärerna, som strömmade in under det LM-orkestern bjöd på musik från det glada 20-talet, blev det genast kontakt. Fröken Elg med »världens vänligaste telefonröst», fröken Elisabet Hasselgren, som under många år svarat för att all LM-post kommit på rätt plats, verkmästare Edv. Ohlsson, kontrollör Henning Söderlind, glasmålare Adolf Grünwedl, verkmästare Sven Fröderberg. »Vackra Ville» Andersson, verk-skyddschefen Sköldberg, kamrer Uno W Swenson, Kh, Martin Steiner, KV, kontrollör E Lundström, Alpha, Calle Johansson, Vbv, och många fler glada ansikten hade i vestibulen hälsats välkomna av Lisa Karlsson och Albert Milton, båda veteraner med anställningsåret 1907. Albert Milton är nog den i tjänst varande LM-aren med längsta tjänstetiden, för närvarande 58 år. Ännu har han dock fem år kvar innan han uppnår »Härdar-Lasses» rekord 63 år, men några gråa hår har han inte så vi får väl se.

Väl till bords hälsades pensionärerna välkomna av fritidskommitténs ordförande Gunnar Persson, som bad trumpetaren Gösta Forsberg blåsa in LM-dagen 1965 och därefter lämnade ordet till direktör Malte Patricks, som från bolagsledningen hälsade pensionärerna och tackade dem för deras grundläggande insatser under deras aktiva tid och vidare talade om bo-

lagets fortsatta framåtskridande. Dir. Patricks avslutade sitt anförande med att utbringa en fortsatt välgångsönskan för LME.

Så raskt över till den »lättare» delen av lunchprogrammet. Åke Starck, känd från TV men även f. d. LM-are, hade välvilligt åtagit sig konferencienskapet, och att han skötte det på ett rutinerat sätt behöver ingen tvivla på. Programmet i övrigt omfattade orientalisk musik av Kemalettin Rastgeldi. Anders Möller sjöng »Mitt eget land» komponerad av Olle Adolfsson. Eric Nilsson sjöng inte, trots starka påtryckningar från Åke Starck, men han deklamerade »Adam & Eva» samt »Laban och hans döttrar», båda skrivna av Ruben Nilsson. De applåder dessa tre fick torde ha hörts långt utanför Tyrolen.

Så kom till sist William Clausen med sina tre medhjälpare från Sydamerika. Stämningen blev hög när Clausen & Co. sjöng Evert Taubes Carmencita i originalversion. En mycket fin och samspelt kvartett. Om hela programmet som var roligt och varierande har sagts att det var det hitintills bästa som gjorts vid luncherna på LM-dagen.

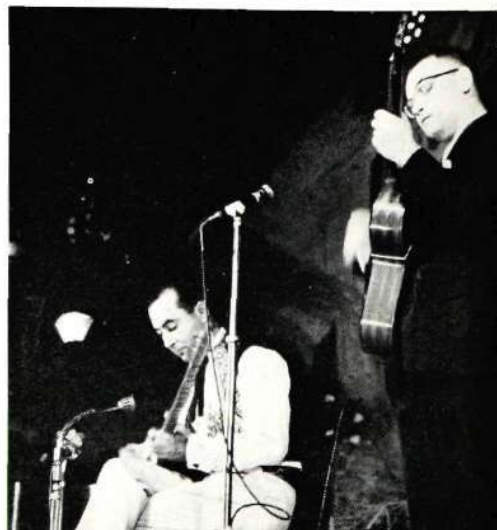
När så klockan slog 13 blev det dags att öppna portarna för köande LM-are med familjer och bekanta. Tivoli hade sitt eget höstprogram med förstärkningar av LM-förmågor. LM-orkestern spelade vid stora entrén. Folkdanslaget hade en välapplåderad uppvisning på lilla scenen, där vår personaldirektör förrättade prisutdelning i biltävlingen »Kul på hjul».

Ja, redan klockan 9 hade deltagarna i årets biltävling samlats till start. Anslut-

ningen var ej så stor, men enligt deltagarna var det en av de roligaste om inte rent av den allra roligaste av alla »biljippon», som arrangerats på någon LM-dag. Tävlingen var egentligen inte ett rally utan helt enkelt »Kul på hjul», där huvudvikten lagts på det roliga. Torsten Björkman, X/YmmC, lade beslag på första pris.

Att intresset för LM-dagen är stort bekräftades av dels den tidiga efterfrågan på biljetterna, dels också scenmästare Möllers uttalande att LM-dagen är en av de dagar då Gröna Lund har sina »stora dagar». LM-dagsgeneralen Bengt Wennberg kunde alltså gå hem lugnt efter en arbetsam men rolig dag.

Ett annat uppskattat inslag under pensionärlunchen var den orientaliska musik som framfördes av LM-ingenjören Kemalettin Rastgeldi till ackompanjering av ingenjör Karl-Anton Raid.

I utlandstjänst

Ingenjör Stig Agnvall tjänstgör sedan den 8 oktober i år såsom installationsingenjör vid SEP i Portugal.

— Ingenjör Luis Barrio tjänstgör sedan den 1 november i år såsom försäljningsingenjör vid CEE i Spanien.

— Ingenjör Gillis Bildt tjänstgör sedan den 1 oktober i år såsom installationsingenjör vid TEE i Ecuador.

— Ingenjör Helmut Feige, X/BkoC tjänstgör sedan 14 juni 1965 såsom försäljningsingenjör i Salvador.

— Ingenjör Börje Gustafsson, tidigare försäljningsingenjör vid CEL i Colombia, tjänstgör sedan den 14 september i år såsom chef för långdistansavdelningen vid Teleconstrutora, S.A. i Mexico.

— Ingenjör Stig Hammarlund lämnade befattningen som montagechef i Tunisien den 20 september i år. Han kommer att stanna i Sverige med tjänstebe-teckningen X/ItpC. Han efterträds av ingenjör G Bisgaard i Tunisien.

— Ingenjör Gösta Hanses har lämnat sin plats som chef för anläggningsverksamheten i Colombia. Nu tjänstgör han som montagechef i Egypten.

— Ingenjör Arne Hansson tjänstgör sedan den 20 september i år som chef för stationsmontagen i Colombia utom Medellin, där herr Ake Larsson fungerar som chef.

— Ingenjör John B Hansson tjänstgör sedan den 5 oktober i år såsom trafikdirektör vid CAT i Argentina.

— Ingenjör Carlos Holmén, tidigare montagechef i Egypten, har tillträtt befattningen som montagechef i Brasilien.

— Ingenjör Torsten Johansson, som varit montagechef på Island, har placerats i Colombia för att tillfälligt tjänstgöra som sammanhållande provningschef. Han efterträddes på Island av ingenjör Ove Pedersen.

— Ingenjör Henry Karlsson, X/Vla tjänstgör sedan den 5 juli i år såsom försäljningsingenjör i Colombia för en tid av 32 månader.

— Ingenjör Raimo Lindgren, X/Vn tjänstgör sedan den 24 juni i år såsom försäljningsingenjör hos Teleconstrutora i Mexico.

— Ingenjör Olle Moberg, tidigare anställd som försäljningsingenjör vid CEL i Colombia, tjänstgör sedan den 12 september i år såsom teknisk expert vid TEC i USA.

— Ingenjör Harald Mohlström tjänstgör sedan den 6 september såsom inköpschef vid TIM i Mexico.

— Herr Sven Motin, tidigare anställd vid EDB i Brasilien, tjänstgör sedan den 10 september i år såsom försäljningsman vid LMI på Irland.

— Ingenjör Jan-Erik Nordin tjänstgör

Forts. på sid. 99

På bilden överst bekantar sig hr Knut Kullerstedt, f. d. Vt 30, med fru med den nya telefonapparaten DIA-LOG, som LM visade på en utställning på Gröna Lund. Därunder provar från höger Wille Andersson, förut HF/Vbm, verkställare Sven Fröderberg, förut HF/Vbp, och förre kontrollchefen på Alpha, Erik Lundström, lyckan i ett av de många stånden. På bilden ovan roar sig ingenjör Ake Liss med familj med en tur i Parisrhjulet. Bilden nedan visar fyra glada arrangörer efter en lyckad LM-dag. Från vänster fritidskommitténs ordf. Gunnar Persson, värdinnan Lisa Carlsson, värden Albert Milton, och LM-dagsgeneralen Bengt Wennberg.

Från ceremonin i presidentens palats i Skanès i samband med öppnandet av stationen i Sousse. Från höger ses president Bourguiba, direktör Salah Bezaouia, kommunikationsminister Abdallah Farhat och vice verkställande direktören vid LM Ericsson Malte Patricks.

Libanons PTT-minister Antoine Sehnaoui klipper av det symboliska bandet vid invigningen av stationen i Bhamdoun. Närmast ministern till höger emir Magid Arslan och till vänster generaldirektör Antoine Chémali samt snett bakom den sistnämnde landshövding Fawzi Bardawil.

Nya stationer i drift i Tunisien

Automatiseringen av Tunisien's telefonnät går snabbt framåt. Efter öppnandet av stationerna i Tunis och Sfax har ytterligare två interurbancentraler satts i drift i Sousse respektive Bizerte. Sammanlagt har dessa fyra ARM-stationer en multipelkapacitet av 1 380 linjer.

Öppnandet av dessa nya centraler innebär att de fyra största städerna i Tunisien, Tunis, Sousse, Sfax och Bizerte sammanlänkats via det helautomatiska interurbannätet. Samtliga abonnenter anslutna till automatstationer kan nu själva koppla samtal till varandra inom landet.

Under ceremonin i presidentens palats i Skanès i samband med invigningen av den nya ARM-centralen i Sousse

yttrade president Bourguiba i sitt anförande till direktör Malte Patricks vid L M Ericsson bland annat följande:

»Jag är tillfredsställd med det arbete, som L M Ericsson utträttat i Tunisien. Det har varit en lycklig ingivelse att välja detta svenska företag. — — — Det samarbete som etablerats mellan tunisiska och svenska tekniker har varit mycket fruktbart.»

Nya stationsinvigningar i Libanon

Den 15 juli invigdes i närvaro av bland andra PTT-ministern Mr Sehnaoui samt landshövdingen för Mont Liban, Mr

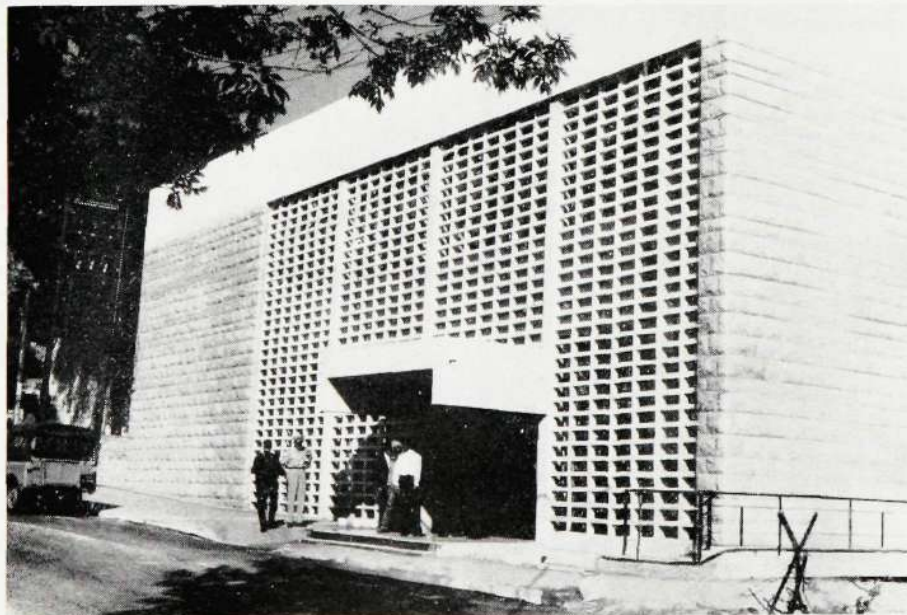
Fawzi Bardawil, en ny koordinatväljarstation i Bhamdoun, belägen cirka 15 km från Beirut.

Den nya stationen, som har en begynnelsekapacitet av 2 000 linjer ARF, förmedlar via Aley-centralen helautomatiskt telefontrafiken till Beirut, Tripolis och Jounieh.

Arbetet med automatiseringen i övrigt fortskrider även planenligt. Sammanlagt har nu fem landsväxlar satts i drift, varav den senaste invigdes i Reyfoun av PTT-ministern Mr Sehnaoui i närvaro av bland andra biskop Sfeir från Reyfoun.

Under året har order ingått avseende utrustningar för utökning av trafikkapaciteten hos ett 20-tal större och mindre LME-centraler.

Den nya stationsbyggnaden i Reyfoun.

NYA PATENT

i koncernen under tiden 25 juni—26 augusti 1965 (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel och patentnummer):

Alexandersson, H V, HF/X/AC — Polariserade reläer innerattande relämatris — 202.371;

Alexandersson, H V, HF/X/AC — Lindning för relämatriser — 202.372;

Buchmayer, M, HF/Ity, Lillsunde, B, HF/X/Sb — Anordning för kodsinalering vid automatiska telefonstationer — 202.268.

Nya DKB-produkter

L M Ericssons Driftkontroll AB har konstruerat en enkel och synnerligen prisbillig hålremsläsare — försäljningspriset understiger tusen kronor. Den är speciellt lämpad för automation inom industrin, där den huvudsakligen används som inläsningsorgan i samband med olika typer av styrningsprocesser. Hålremsläsaren, som har beteckningen LME HL 12/5-8, har också med framgång sammankopplats med ICT:s hålkortsstansar, varvid enkla och ekonomiska s. k. tape-to-card-maskiner erhållits.

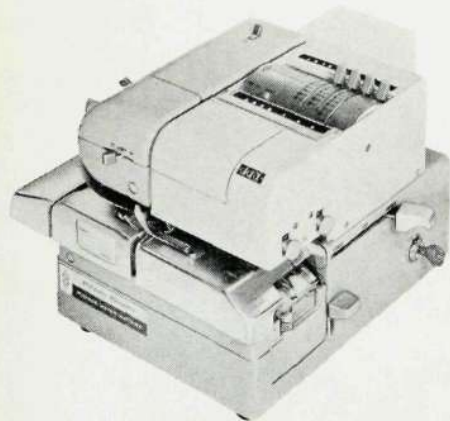
Hålremsläsaren tillverkas som en fristående bordsmodell och kan erhållas för inläsning av 5- till 8-kanalers hålremsa. Den avläses med kännstift, vilka påverkar kontaktfjädergrupper. Varje fjädergrupp är utrustad med dubbla silverkontakter för erhållande av maximal säkerhet vid avläsningen.

Frammatningen av hålremsan sker med tre matarfingrar. Detta system ger en mycket liten förslitning av matarhålen, varför hålremsans livslängd ökas högst väsentligt. Hålremsläsaren drivs normalt med en dragmagnet, men även en tillgänglig mekanisk rörelse kan användas för detta ändamål.

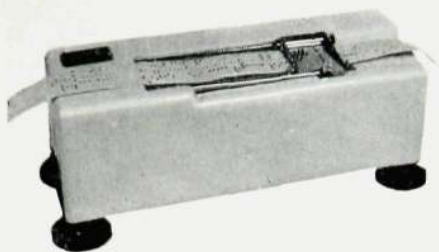
Ny frankeringsmaskin introduceras

En ny kompakt frankeringsmaskin, Pitney-Bowes modell 5400, introduceras på den svenska marknaden av DKB. Maskinen, som är testad och godkänd av Kungl. Postverket, tillverkas av världens största producent av postbehandlingsmaskiner — det amerikanska företaget Pitney-Bowes Inc.

Redan i standardutförande kan denna lilla maskin samtidigt med frankeringen även försegla kuvert. Med en enkel tillsatsanordning kan dessutom inmatningen

Den av DKB i Sverige introducerade frankeringsmaskinen Pitney-Bowes modell 5400.

DKB:s hålremsläsare HL 12/5-8.

av kuvert automatiseras, varigenom helt automatisk frankering uppnås.

Pitney-Bowes 5400 klarar också skrymmande post. I dylika fall erhålls frankeringen på en fuktad eller torr gummerad remsa, som frammatas genom nedtryckning av en tangent. Maskinen kan användas för alla existerande frimärksvalörer och möjliggör reklamtryck i samband med frankeringen. Reklamtrycket kan om så önskas utslutas genom enkel knappmanövrering. Reklamklichén är lätt utbytbar. Likaså är det mycket enkelt att ändra datuminställningen medelst vridbara rattar.

Maskinen har två beloppsräkneverk (för resterande respektive förbrukat frankeringsvärde) och ett antalsräkneverk. Säkerhetsanordningar skyddar både mot fel frankering med högre valörer samt mot obehörig användning.

Ny datamaskinserie

I egenskap av generalagenter för det engelska datamaskinbolaget ICT och på basis av det samarbetsavtal, som existerar mellan ICT och det amerikanska företaget RCA, har L M Ericssons Driftkontroll AB beslutat att jämsides med »ICT 1900-serien» i Sverige även marknadsföra RCA:s senaste datamaskinserie »Spectra 70» under typbeteckningen LME System 70. I systemet ingår fem olika stora centralenheter.

L M Ericsson har redan erhållit den första ordern på LME System 70 från Göteborgs Bank. Den beställda datamaskinen, som kommer att levereras i slutet av nästa år, blir utrustad med seriens näst största centralenhet.

Nya DKB-order

Korsnäs-Marma-koncernen kommer att vid årsskiftet 1966/1967 övergå till elektronisk databehandling vid huvudkontorets datacentral. För ändamålet har nyligen en datamaskin beställts hos L M Ericssons Driftkontroll AB.

Den nya EDB-anläggningen kommer att ersätta den hittillsvarande hålkortsanläggningen, som utvecklats ur det vid

Korsnäsbolaget redan 1928 införda hålkortssystemet.

Förutom för koncernens administrativa rutiner är det meningen att den nya datamaskinen skall användas för olika optimeringsproblem inom skogsrörelsen och industrierna.

Pripp-Bryggerierna AB har hos DKB beställt en datamaskin av typ ICT 1901. Den kommer att utrustas med en rad skrivare, som är snabbare än någon annan i Sverige existerande. Arbets hastigheten är 1 350 alfanumeriska rader i minuten. Ferritminnet har en för maskinens storleksklass hög lagringskapacitet, nämligen 65 536 alfanumeriska tecken. Datamaskinen skall levereras i mitten av 1967.

I UTLANDSTJÄNST...

Forts. från sid. 87

sedan den 8 september i år såsom teknisk expert vid EPA i Australien.

— Herr Ake Pettersson, tidigare anställd som ekonomichef vid CEL, tjänstgör sedan den 15 september i år i samma befattning vid TIM i Mexico.

— Herr Göran Schlyter tjänstgör sedan den 1 augusti i år såsom försäljningsman vid SME i Marocko.

— Ingenjör John-Erik Sjöberg har förflyttats från Thailand för att tjänstgöra som montagechef i Singapore.

— Ingenjör Sten Svenson placeras i Colombia under hösten och avlöser ingenjör Gösta Hanses.

— Ingenjör Lars Thomasson har lämnat Libanon och arbetar sedan den 2 september i år tillfälligt på Hawaii.

Svår till sign. Semesterring:ren

Direktör Nils Svensson, DK, meddelar följande:

Enligt den statistik, som förs över antalet privatsamtal beställda genom telefonväxeln vid HF, anses det inte befogat att sätta upp något större antal s. k. tremyntsapparater. Bolaget kommer dock att låta installera en sådan i kapprummet utanför Stora tjänstemannamatsalen (vid Mellangatan). Denna apparat kan således utnyttjas för privata rikssamtal under lunchtid, liksom även de tremyntsapparater som finns på telefonstationen vid Telefonplan.

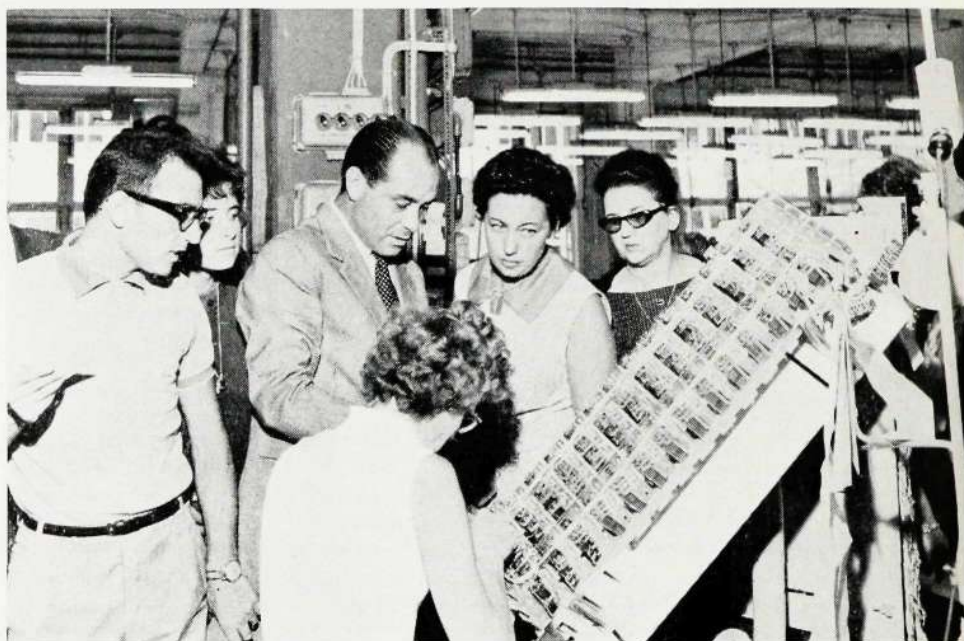
På grund av lång leveranstid från Televerkets sida för sådana apparater måste man räkna med att det kommer att dröja upp emot ett halvt år innan installationen kommer till stånd.

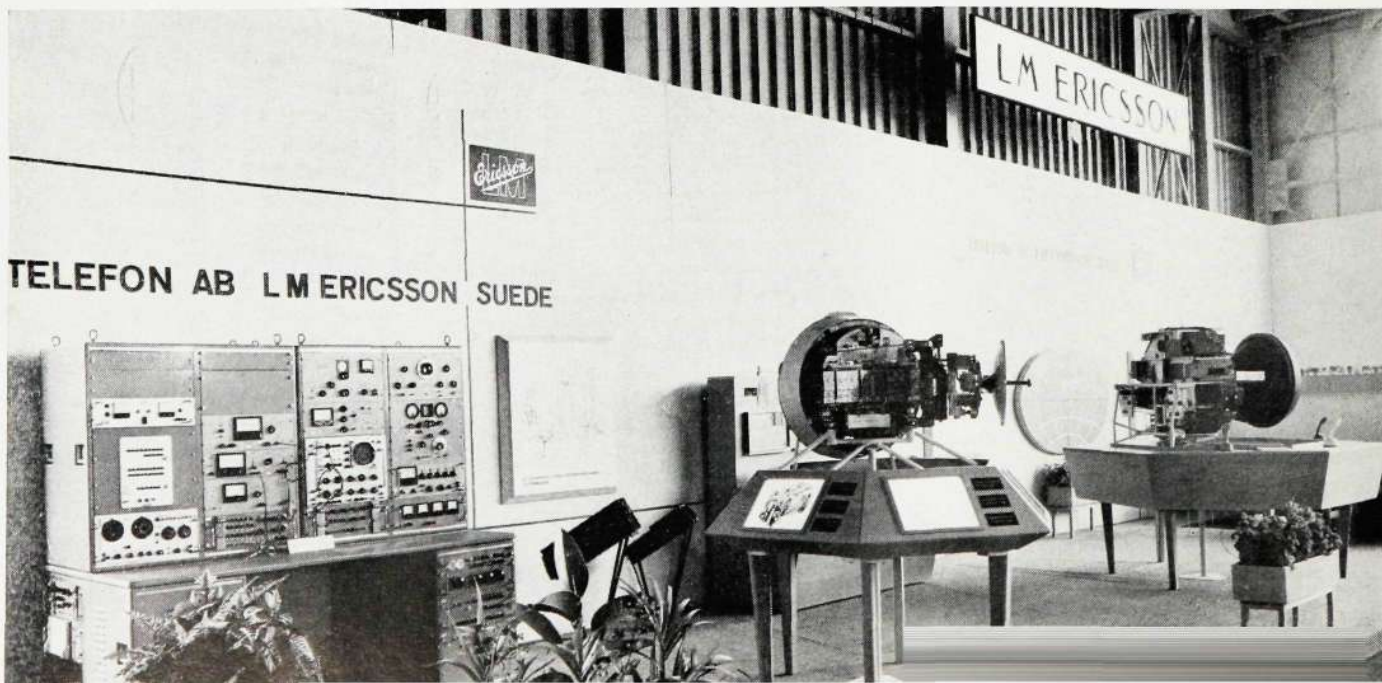
Verkställande direktör Björn Lundvall fick i slutet av augusti sätta sig på skolbänken tillsammans med topparna inom svenskt försvar, beredskapskår, riksdag och storindustri för inhämtande av för landet viktiga lärdomar ifråga om landets totalförsvar. Överledare för kursen var överbefälhavaren general Torsten Rapp, som på bilden till vänster ses samtala med generaldirektör Sundelin från Civilförsvarsbyrån (i mitten) och direktör Björn Lundvall.

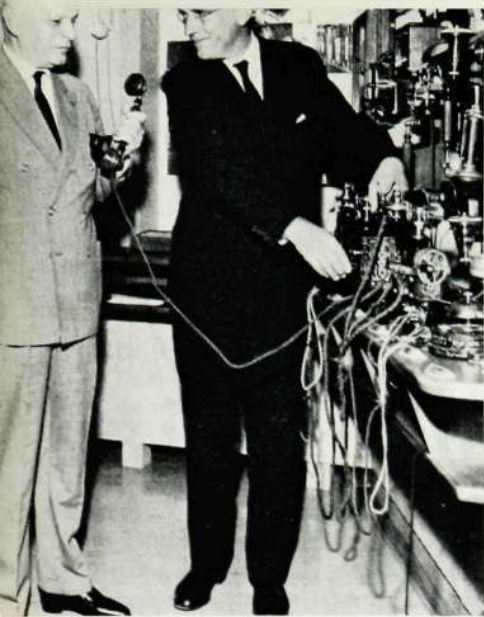
Direktör Carlos Reis Filho, chef för Brasiliens största telefonföretag Companhia Telefônica Brasileira, vars verksamhetsområde innefattar bland annat Rio de Janeiro och Sao Paulo och som har 80 procent av landets telefoner, har besökt L M Ericssons anläggningar i Midsommarkransen. I programmet ingick dessutom en visning av LME levererade telefonstationer i Köpenhamn och överdragsstation i Malmö samt fabriker i Karlskrona och Ronneby. På bilden till höger demonstrerar VD Björn Lundvall gamla LME-telefoner för direktör Carlos Reis Filho.

Ett 70-tal arbetare och tjänstemän från L M Ericssons tillverknings- och försäljningsbolag FATME i Italien har under sommaren gjort en resa till Sverige för att närmare lära känna Ericsson-koncernen. Vid besöket på huvudfabriken i Midsommarkransen studerades bland mycket annat relätillverkningen — bilden t. h. Förutom rundvandringen på verkstaden och ett besök på utställningen fick man också vara med om visning av L M Ericssons nya PR-film »Fyra Ericofoner». Vid den efterföljande lunchen spelade dagen till ära en ensemble ur LM-orkestern ett knippe italienska melodier, vilket livligt uppskattades av de långväga gästerna.

På årets internationella flyg- och rymdställning i Paris visades för första gången den inom L M Ericssons Militärelektronikdivision utvecklade radarutrustningen för flygplanet VIGGEN, t. h. Närmast denna DRAGEN-radarn och delvis skymd en utrustning för digital överföring av radarbilder på vanliga telefonledningarna samt längst till vänster en radartestutrustning.

Två av de anställda vid SER:s gallerlindningsavdelning, Elsa Andersson och Viola Engström, har på förslagskommitténs rekommendation av företagsledningen belönats med tillsammans 1 216 kronor. Vid SER:s tillverkning av långlivsror är det väsentligt att toleranserna på gallren är så små som möjligt. De båda förslagsställarna, som på bilden ovan till höger syns bakom en av gallerlindningsmaskinerna, hade kommit på att gallren fick betydligt jämnare kvalitet och att många maskininställningar kunde inbesparas om bromsmotorerna på lindningsmaskinerna startades så lång tid före själva lindningen av gallren att värmestabilitet hade uppnåtts.

LME:s schackklubb lyckades ta 25 procent av vinstpoängen då den sympatiska Sverigemästaren Zandor Nilsson gav en simultanuppvisning under hösten. LME ställde upp med 26 man, varav 12 förstaklassspelare och dessa lyckades ta 6,5 poäng mot Zandor Nilssons 19,5 poäng. Poängplockare i LME-laget var G Kjellin, R Larsson, B Lindsjö, K Sandberg, R Strobl och H Sundqvist. Den halva poängen togs av H Larsson. Zandor Nilsson avverkade matchen i ett lagom snabbt tempo med en totaltid av cirka fyra timmar. På bilden till höger syns från höger LME-spelarna T Juntti, J E Hagen, H Larsson och R Strobl, vid vars bräde Zandor Nilsson tar sig en funderare.

Tio f. d. styrelseledamöter i verkstadsklubben vid HF, därav sex f. d. klubbordförande, har under hösten besökt sin gamla arbetsplats. Av besökarna var den förste som ordförande dir. Bengt Nilsson. Därefter följde civilminister Hans Gustafsson, ombudsman Åke Andersson, ombudsman Sigge Ringberger, dir. Hilding Nilsson och ombudsman Yngve Lind. Från LM Ericsson mottogs de av direktör Hans Werthén, direktör Arne Mohlin, överingenjör Torsten Wahlberg och hr Folke Zandin samt klubbordförande Henning Augustsson. Efter lunch besöktes utställningen och därefter vidtog en rundvandring i verkstäderna, där tillfälle gavs att skaka hand med gamla arbetskamrater. På bilden till vänster betraktar från vänster dir. Hilding Nilsson, HSB, ombudsman Yngve Lind, Sv. Metallförbundet, dir. Arne Mohlin, LME, civilminister Hans Gustafsson, distriktschef Rune Jernberg, Folksam, ombudsman Bertil Braun, SALF, byråsekr. Axel Hedén, Fortifikationsförvaltningen, vice värd Olof Odén, Bostadsför. Telehus, dir. Bengt Nilsson, Kooperativa förhandlingsorganisationen, övering. Torsten Wahlberg, LME, ombudsman Sigge Ringberger, HSB, Henning Augustsson, LME, Folke Zandin, LME och ombudsman Åke Andersson, HSB, en modell av huvudfabriken.

L M Ericssons ADB-anläggning

I en tidigare artikel i Kontakten har L M Ericssons datacentral presenterats (nr 5, 1964). I samband därmed lämnades en översikt över det ADB-system för produktionens planering, beordring och uppföljning, som anläggningen främst är avsedd att utnyttjas för.

I samma artikel behandlades huvudragen för produktspecificering med ADB och därför erforderliga sakregister över aktuella specifikationer SR och materialposter m. m. på operationskortet EXOR samt »märkningsregistret» LFR.

I en följande artikel (nr 1, 1965) redogjordes för ett annat sakregister, operationsregistret OR, och dess användning för beräkning av tillverkningskapacitet och för planering av tillverkningsbeordring.

I en tredje artikel (nr 2, 1965) redogjordes för orderkoordineringen, som syftar till samordning av olika anskaffningar och leveranser så att dessa kan ske samlade på begärd tid. Som underlag för beordring och uppföljning härav har produktspecificeringens och tillverkningsplaneringens resultat sammanställts till de båda koordineringsregistren över order för anskaffningar till lager och förråd KRA resp. leveranser till kund KRK.

I nämnda artikel behandlades vidare prognoserna, d. v. s. bedömningarna av våra framtida behov av slutprodukter, detaljer och material samt därför erforderlig produktionskapacitet och tid för konstruktionsarbete.

I denna artikel kommer det sista sakregistret, det s. k. bestandsregistret BR, att behandlas ävensom dess betydelse för styrning och kontroll av lager och förråd. I likhet med ADB-systemets övriga sakregister är BR upplagt på magnetband.

Bestandsregistret BR

För att ha kontroll över de artiklar som upplagts i lager och förråd, förs idag särskilda kortregister (kartotek) över

lagrens och förrådets sammansättning. I dessa register noteras löpande varje aktuellt behov av en artikel med angivande av kvantitet och tidpunkt. En notering avser i regel någon av följande typer:

- reservation = det i förväg kända (beräknade) uttagsbehovet för viss order
- uttag = det verkliga (fysiska) uttaget för viss order
- beställning = det i förväg beräknade påfyllningsbehovet
- inleverans = den verkliga (fysiska) påfyllningskvantiteten.

I samband med varje sådan notering aktualiseras även uppgifterna om den totala kvantitet, som för artikeln är: disponibel i lager/förråd och beställning, disponibel i lager/förråd, beställd för påfyllning samt fysiskt befintlig i lager/förråd.

Nämnda uppgifter har betydelse bl. a. för att bedöma behovet av påfyllning. Som underlag härför innehåller registerkorten i regel uppgift om beställningspunkt, återanskaffningstid, tidigare förbrukning m. m.

För att även få kontroll över de artik-

lar som *icke* upplagts i lager eller förråd utan anskaffas direkt för en order (s. k. parkeringsanskaffningar), förs i viss omfattning särskilda kortregister.

Bestandsregistret BR är alltså ADB-systemets kartotek över lager- och förrådsartiklar samt parkeringsanskaffningar.

På motsvarande sätt som i de nuvarande lager- och förrådskartoteken skall alla behovsreservationer och fysiska uttag för varje artikel löpande registreras i bestandsregistret. Registret skall vidare innehålla information om artiklarnas beställningsvillkor, vilka i samband med registreringen avkännas och prövas. Så snart beställningsvillkoren uppfyllts, utskriver systemet en rapport att lagret/förrådet behöver påfyllas. Om rapporten resulterar i lager-/förrådsorder, inläses beställningsdata i bestandsregistret liksom senare inleveransdata, då beställt parti fysiskt mottagits.

I bestandsregistret registreras även behovet av parkeringsartiklar. Då något lager eller förråd som regel icke finns av dessa resulterar ett sådant behov omedelbart i en beställning.

Bestandsregistret innehåller till sist så-

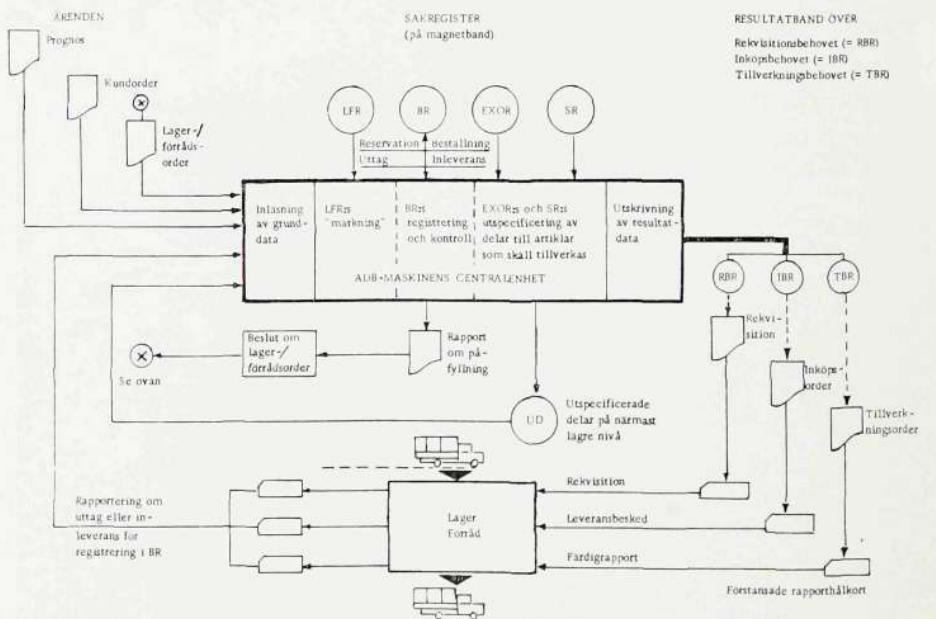

Fig 1. ADB-systemets allmänna informationsflöde för produktspecificering samt lager- och förråds-kontroll.

dana kontrolldata att systemet självt — allt efter rådande förhållanden — kan korrigera artiklarnas beställningsvillkor och därmed svara för en i varje situation optimal lager- och förrådshållning.

I det följande lämnas en sammanfattande redogörelse för beståndsregistrets två huvudfunktioner:

- registrering av reservationer och uttag samt beställningar och inleveranser
- lager- och förrådskontroll med bestämmande av beställningspunkt och orderkvantitet.

Registrering i BR av behovsreservationer

Som framgått av en tidigare artikel (nr 5/64) måste varje ärende — prognos, kundorder, lagerorder, förrådsorder m. fl. — som skall behandlas, inläsas i systemet via lämpligt ADB-media (hålrumsa eller hålkort). Varje ärende måste åtminstone innehålla följande fem grunddata:

- 1) Ärendets nummer eller namn
- 2) De beställda artiklarnas nummer
- 3) Önskade kvantiteter
- 4) Önskad färdigtid
- 5) Artiklarnas leveransadress

Registreringen i BR av alla behov som ett ärende medför, kommer ADB-tekniskt att samordnas med produktspecificeringen (se figur 1).

Som vi minns från den föregående artikeln så förutsatte produktspecificeringen att vissa fasta artikeldata inmatades i ADB-maskinen. Dessa data återfinns i de tre sakregistren LFR, EXOR och SR.

I LFR finns de data som »märker» en artikel om den kan rekvireras från lager/förråd eller om den skall tillverkas inom LME eller inköpas. Registret lämnar även besked om artikelns frånadress, anskaffningstid, pris, benämning m. m.

I SR finns de data som hämtats från våra specifikationer och som gäller artikelnummer och kvantitet för alla delar, vilka en produkt är sammansatt av. En sådan del kan i sin tur vara sammansatt och därför ha en egen specifikation med egna underdetaljer. I EXOR finns bl. a. de materialspecifikationer som idag återfinns på våra operationskort. För en sammansatt produkt kan sålunda SR och EXOR lämna en materialspecifikation nivå för nivå ända tills vi nått botten — det inköpta materialet.

Om vi följer behandlingen av en kundorder, så framgår av figur 1 att orderns grunddata först inläses i maskinen. Därefter kommer varje artikelnummer på ordern att kompletteras med LFR:s »märkningsdata». I samband därmed sker en automatisk beräkning av beordringstidpunkt (starttidpunkt) för att få fram artikeln till önskad färdigtid.

Markerar LFR att artikeln finns på lager eller förråd reserveras behovet i BR på tillämplig lager- eller förrådsadress. Markerar däremot LFR att artikeln skall inköpas eller tillverkas direkt för order, kontrolleras först i BR om ev. något restparti från tidigare order finns att tillgå. I nästa steg registreras behovet i BR.

I de fall märkningen avsett artiklar som kan tas från lager eller förråd utskrivs informationen på ett särskilt rekvisitionsbehovsregister RBR. På motsvarande sätt utskrivs artiklar som skall inköpas på ett inköpsbehovsregister IBR.

För de artiklar, som märks för egen tillverkning, kommer SR och EXOR att utspecificera de ingående delarna på närmast lägre nivå. Samtidigt sker en beräkning av behovskvantitet och färdigtid för var och en av dessa delar. De sammansatta artiklar som skall tillverkas utskrivs till ett särskilt tillverkningsbehovsregister TBR, medan de utspecifierade delarna utskrivs till ett speciellt hjälpregister UD.

De i UD-registret uppsamlade artiklarna inläses därefter i sin tur i datamaskinen och behandlingen upprepas på samma sätt som för kundorderns grunddata. Denna omgång kommer att ge upphov till nya behovsregistreringar i BR. På så vis fortlöper produktspecificeringen nivå efter nivå, så länge som SR och EXOR initierar nya artiklar på lägre nivå till en ny specificeringsomgång.

Efter den sista specificeringsomgången har alla behov av artiklar på olika nivåer registrerats i BR. Samtidigt har också de framtagna behoven av rekvisitioner, in-

köp och tillverkningar samlats i var sitt resultatregister RBR, IBR resp. TBR.

För att nu inte komplicera bilden av det beskrivna förfarandet förutsatts här att tillverkningskapaciteten räcker för det framtagna behovet och att allt kan beordras på planerade tider. Är så fallet kommer de tre resultatregistren RBR, IBR och TBR att inlemmas i koordineringsregistret för samordning av olika anskaffningar.

Registrering i BR av uttag

Med hjälp av koordineringsregistret utskrivs de i RBR tidigare uppsamlade rekvisitionerna, som ställs till de av LFR angivna lagren och förråden. För att sedan rapportera de fysiska uttagen syns lämpligt att samtidigt framställa förstansade hålkort med informationstext. När uttagen verkställts ur lagret/förrådet antecknas detta på hålkorten, som returneras till datacentralen för automatisk registrering av uttagen i BR (se figur 1).

Registrering i BR av beställningar

I samband med behovsregistreringen i BR av en artikel som *icke* upplagts i lager eller förråd utan inköps eller tillverkas direkt för order, registreras samtidigt en beställning i BR.

I samband med behovsreservationen av en lager- eller förrådsartikel kontrolleras däremot i BR, om det disponibla lagret/förrådet nått eller underskridit beställningspunkten. Är så fallet skriver systemet ut en rapport om att påfyllning av lagret/förrådet behöver ske (se figur 1). Systemrapporten innehåller alla data som erfordras för att ställa ut en lager- eller förrådsorder, bl. a. lämpligaste orderkvantitet.

Resultatrapporten i beslut om en lager- eller förrådsorder, inläses denna

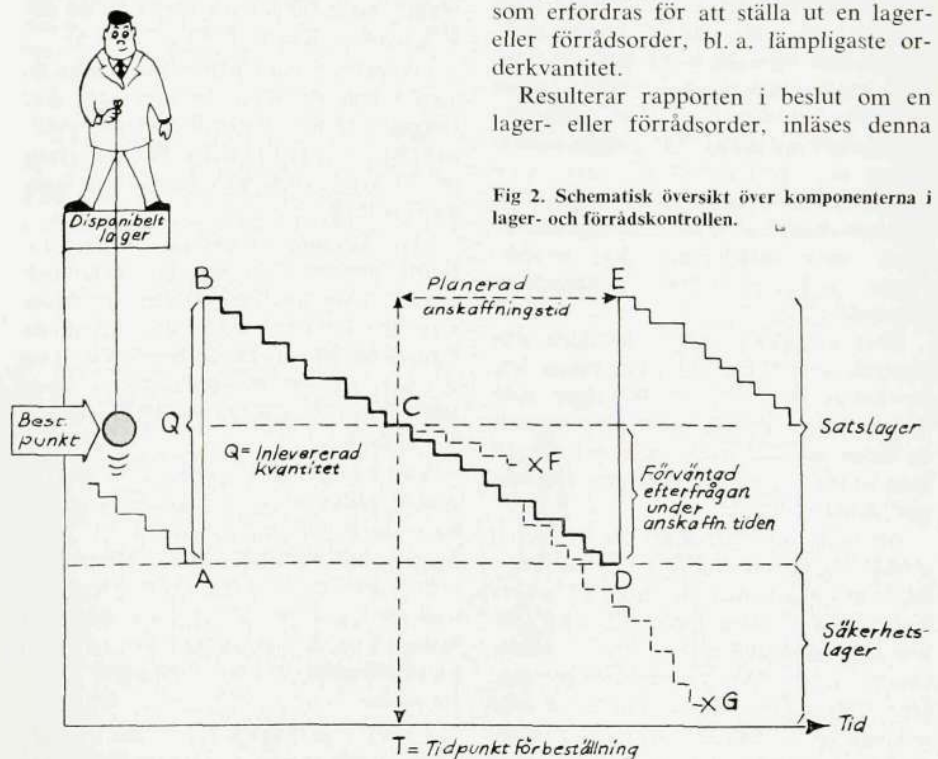

Fig 2. Schematisk översikt över komponenterna i lager- och förrådskontrollen.

i maskinen (se figur 1), varvid beställningen registreras i *BR*. Behandlingen i övrigt sker på motsvarande sätt som för kundordern.

Registrering i *BR* av inleveranser

Med hjälp av koordineringsregistret utskrivs de inköpsorder och tillverkningsorder som initierats av de tidigare behovsregistren *IBR* och *TBR*. Samtidigt därmed bör leveransbesked och färdigrapporter framtagas på förstansade hålkort med informationstext.

Då den beställda kvantiteten mottagits av lagret eller förrådet (resp. annan mottagningsadress), antecknas detta på hålkortet som returneras till datacentralen för automatisk registrering i *BR* av den fysiska inleveransen (se figur 1).

Lager- och förråds kontroll med bestämmande av beställningspunkt och orderkvantitet

Det är kanske onödigt att påpeka att alla i *BR* samlade data kan skrivas ut i klartext för information om den aktuella lager- och förråds situationen. Sådan information kommer att lämnas fortlöpande.

I samband med denna information rapporteras även alla »överskridna» reservationer, d.v.s. reservationer som inte resulterat i uttag inom planerad tid. På motsvarande sätt rapporteras alla lager- och förrådsbeställningar, som inte motsvaras av inleveranser inom föreskriven tid, d.v.s. leveransförseningar. För att underlätta en eventuell omplanering kan systemet även spåra och rapportera de order vilka hotas av leveransförsening som en direkt följd av att leveranstiden för ingående delar icke har kunnat innehållas. Som framgått av ett tidigare nummer av *Kontakten* (nr 2, 1965) är det systemets koordineringsregister, som lämnar uppgift om artiklarnas ordersammanhang.

Utöver denna löpande information kan systemet även svara för framtagning av olika sammanställningar för inventeringar m. fl. periodiska avstämningsändamål.

BR:s viktigaste uppgift är dock den kontroll som syftar till att beräkna hur mycket av en artikel som bör lager- eller förrådshållas. Ytterst beror givetvis denna fråga på hur stora lager och förråd man vill ha, d.v.s. vilken lager-/förråds politik man vill föra.

Att hålla för stora lager/förråd av en artikel binder emellertid i onödan kapital, som i stället kan användas för andra ändamål. Dessutom föreligger alltid risken att artikeln blir inaktuell, vilket skulle betyda en ren förlust. Att hålla för litet lager/förråd av en artikel innebär å andra sidan en försämrad leveransberedskap, med risk för att endast viss del av efter-

frågan kan tillgodoses på önskad leveranstid. Att ha brist på en efterfrågad artikel är alltid förenat med kostnader i tillverkningsledet och med risker att förlora kunder i försäljningsledet.

För ett företag är det därför av betydelse att i varje situation söka uppnå en sådan anpassning av sina lager och förråd, som svarar mot det fördelaktigaste (lönsamhetsoptimala) resultatet. ADB-tekniken är här ett värdefullt hjälpmedel.

De i *BR* införda registreringarna är systemets informationskälla för lager- och förråds kontrollen. Det är emellertid icke tillräckligt att grunda den väntade efterfrågan uteslutande på tidigare förbrukning utan att taga hänsyn till marknads situationen. Därför måste det framtida behovet av slutprodukter, d.v.s. prognoserna, läsas in i systemet. Prognosen utspecificeras sedan på motsvarande sätt som ovan beskrivits. I samband därmed registreras det väntade behovet av de i prognosprodukterna utspecificerade artiklarna nivå för nivå i *BR*.

För att belysa ADB-systemets beräkning av lager och förråd hänvisas till figur 2. Enligt denna är varje lager/förråd sammansatt av två tänkta delar, satslagret (eller omloppslagret) och säkerhetslagret (eller buffertlagret).

Som framgår av figuren ökar en inleverans lagerbehållningen (A-B). Efter hand som artikeln utlevereras från lagret, nås en punkt (beställningspunkten), då man måste beordra påfyllning (C) med viss kvantitet.

Om nu efterfrågan (utleveransen) sker i väntad takt och anskaffningstiden håller, kommer den disponibla lagerbehållningen att befinna sig i punkt D, då påfyllningskvantiteten (D-E) inlevereras.

Om efterfrågan i stället blir mindre än väntat och dessutom inleveransen sker tidigare, skulle disponibel lagerbehållning befinna sig i punkt F vid inleverans av det nya partiet. Vi får ett större lager än vi tänkt oss.

Om däremot efterfrågan under anskaffningstiden ökar mer än väntat och en försening av leveranstiden dessutom samtidigt inträffar, skulle den disponibla lagernivån ha sjunkit ända till G, d.v.s. mycket nära att en bristsituation uppstått, innan det beställda påfyllningspartiet anländer.

Som framgår av ovanstående är det två osäkra faktorer, som i hög grad påverkar lagerhållningen av en artikel, nämligen oväntade variationer i efterfrågan och oväntade variationer i den planerade anskaffningstiden. Det är för att möta dessa oväntade variationer som en riktig dimensionering av säkerhetslagret är av betydelse.

Under registreringen av olika transaktioner i *BR* samlas i registret även vissa

statistiska data, bl. a. om dessa variationer. Dessa data ger systemet underlag för att fastställa variationernas betydelse för beräkning av i första hand säkerhetslagrets storlek.

Genom att löpande jämföra den aktuella förbrukningen med den väntade efterfrågan (med hänsyn till nämnda variationers inverkan) kan *BR* fastställa när disponibelt lager eller förråd nått eller underskridit den gräns, som svarar mot det »maximalt rimliga behovet» under återansaffningstiden, d.v.s. beställningspunkten.

Har beställningspunkten uppnåtts kommer systemet med ledning av registrerade data om årsförbrukning, order- eller uppsättningskostnad och lagerhållningskostnad att beräkna den ekonomiska parti storlek (satsstorlek), som bör anskaffas för påfyllning av lagret.

Den i *BR* samlade informationen kan på detta sätt utnyttjas för att styra och kontrollera lager- och förrådshållningen så att aktuella artiklar alltid finns disponibla i rätt tid och i rätt kvantitet.

Den beskrivna ADB-tekniken för lager- och förråds kontroll prövas för närvarande på försök med ett begränsat sortiment. Efter vunna erfarenheter kommer sedan kontrollfunktionen att inbyggas i LME:s integrerade ADB-system.

Rune Werner

ORGANISATIONSÄNDRING ...

Forts. fr. sid. 82

Einar Wandell som BA/VC för moderbolagets kvarvarande produktion i BA/V.

— Då överingenjör Anton Diesen på grund av sjukdom begärt att få bli entledigad från sin befattning som chef för Erga-divisionens automatväxelavdelning har ingenjör Rolf Bager utsetts att från och med den 1 oktober 1965 efterträda överingenjör A Diesen som G/XC. I samband därmed utnämndes ingenjör R. Bager till överingenjör. Överingenjör Diesen kommer efter sitt tillfrisknande att tillträda annan befattning inom bolaget.

Till ingenjör Bagers efterträdare som X/YC har utsetts ingenjör Stig Ellstam, X/EoC, som tillträder den nya befattningen den 1 november 1965.

TRÅDSTUMPAR

LM MED PÅ FORTUNES INDUSTRILISTA — NÅGOT
OM ABSTRACTS — HUR MAN KAN RATIONALISERA

Den amerikanska tidskriften Fortune publicerar varje år en lista på de 200 största industrierna i världen utanför USA. Sjutton länder finns med på Fortunes lista för 1964, däribland Sverige som delar på sjundeplatsen tillsammans med Schweiz. Storbritannien dominerar med inte mindre än 56 av de 200 företagen, därav 27 bland de 100 första.

Bland de svenska företagen ligger Kooperativa Förbundet i topp. KF har avancerat från 54:e plats till 51:a plats sedan 1963. Sedan följer SKF som fallit från 75:e till 78:e plats. Volvo har gått från 90 till 89, följt av ASEA som sjunkit till 107:e plats. Det femte svenska företaget är L M Ericsson som återfinns på plats nr 140. Två nya svenska företag har kommit med på listan. Det är SAAB och Scania Vabis som återfinns på platserna 190 och 194.

De fem svenska företag som står kvar sedan 1963 visade förra året en gemensam försäljningsökning på 13,3 procent. Sammanlagt ökade de 200 industrierna på Fortunes lista sin försäljning under 1964 med 11,9 procent mot 10,1 procent under 1963.

Ett bevis på de representerade sjutton ländernas höga levnadsstandard är bilindustrins frammarsch. Den visar en ökning på nästan 13 procent.

*

Från signaturen ALG har vi fått följande tänkvärda funderingar apropå Abstracts:

»Någon har sagt att nästa syndaflod som drabbar mänskligheten blir en flod av papper. Inom elektroniken ges det nu ut så många publikationer att risken för teoretisk drunksdöd bland tekniker verkar vara riskabelt nära. Det finns dock ett flytetyg till hjälp som tyvärr alltför få använder sig av, Abstracts.

Användandet av datatekniken för att klassa och registrera artiklar gör att man i dag snabbt kan se vad som är skrivet om ett speciellt problem.

Electrical Engineering Abstracts t.ex. bevakar så gott som samtliga tidskrifter av betydelse inom elektroniken. Den kommer ut en gång i månaden och från och med 1965 kommer ett Author Index och ett Subject Index ut varje halvår. Redan 1 augusti var index för jan—jun

ute här i Sverige, ett utmärkt bevis på snabbheten i dagens teknik att organisera fakta på ett överskådligt sätt. Den tankemöda som en begåvad tekniker behöver ofra för att utnyttja denna utomordentliga hjälp torde vara mycket ringa.

I år har ännu en publikation av detta slag börjat komma ut. The Engineering Index Electrical/Electronics section. Det är en månadspublikation, som i överskådlighet och rubrikval gör den mycket lätt att använda. Amerikanska tidskrifter refereras där inom två månader, utländska tar något längre tid. Tack vare att den är så snabb och aktuell skulle den kanske kunna ersätta en del tidskrifter för många betungade tidskriftscirkulationsdeltagare.

För en anställd på ett bibliotek är det till glädje varje gång man lyckas hjälpa en låntagare att ur mångfalden finna just det rätta i hans speciella fall. Den förvåning som många visar över hur lätt och hur tämligen fullständigt man på en kort stund kommer fram till vad som skrivits tidigare om just deras problem, gör att jag här försöker ge ökad publicitet för Abstracts.

Vetskapen att en artikel kan återfinnas i Abstracts kan kanske avhålla många från att kopiera en artikel »för säkerhets skull», och på så sätt skulle prenumerations på några ex. av Abstracts betala sig mångdubbelt.»

*

Anmälningstiden för koncernmästerskapen i foto har nu utgått. Tävlingsnämnden i Söderhamn meddelar att glädjande många LM-are sänt in foton

till tävlingen. Många av koncernens olika fabriker är representerade, från Göteborg i söder till Söderhamn i norr.

Tävlingsbilderna har nu sänts till Sundsvalls fotoklubb för bedömning och resultatet hoppas vi kunna meddela i nästa nummer av Kontakten. Priserna kommer så fort tävlingsjuryn gjort sitt val att utdelas genom tävlingsnämndens försorg och varje deltagare får en specificerad resultatlista.

*

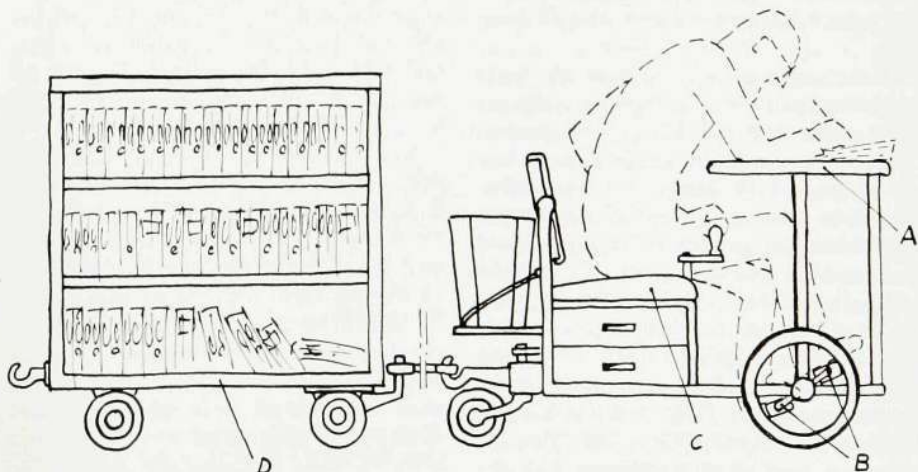
Ett rationaliseringsförslag från någon på Telefonstationsdivisionen, troligen avsett för förslagsnämnden, har av misstag hamnat på redaktionen. Då förslagsställaren är okänd och förslaget utan tecken är mycket aktuellt på grund av det allt mer ökade flyttandet inom kontoren tar vi oss friheten att här publicera förslaget.

»Anordning för avskaffande av avbrott i arbetet på grund av flyttning kännetecknad av ett å trenne hjul löpande styrbart skrivbord (A) med tramppedaler (B) och vidhängande stol (C) och en medelst ledade armar förbunden likaledes hjulförsedd bokhylla (D), som vid eventuellt stillastående står intill bordet, vid rörelse släpar efter detsamma. Vid behov kan flera bokhyllor seriekopplas.»

Som alternativ har ett annat förslag bifogats.

»Varför flytta en massa skrivbord, bokhyllor, skåp etc. fram och tillbaka? Låt istället folk flytta och samtidigt byta jobb utan att övriga inventarier flyttas. Detta skulle ge en välbehövlig omväxling i arbetet och kraftigt bidra till förståelsen för andras uppgifter och problem. Låt försäljare byta jobb med konstruktörer, låt vaktmästare och direktörer få möta nya problem. Varför inte byta mellan sjukavdelningen och köket, eller mellan kontorsorganisatören och förslagsställaren.»

Det ligger onekligen något i tanken. Själva skulle vi kunna tänka oss att bli fritidsorganisatör vid EDB. Dom har ju så trevliga karnevaler i Brasilien.

Många olika åldrar var representerade vid årets motorflyg-SM. Äldst, 60 år, var jägmästare Claes af Ugglas som på bilden diskuterar navigeringsproblem med Björn Åhblom och till höger lagledaren i SAS Flygklubb Gunnar Antvik.

Björn Åhblom framför sitt tävlingsflygplan, en MFI Junior.

LM-are fint framme i flyg-SM

Årets SM i motorflyg — det 16:e i ordningen — avgjordes på Karlstads flygplats veckoslutet 21—22 augusti. Härvid visade Björn Åhblom, HF/Ir, återigen att han tillhör eliten av vårt lands privatflygare. Atminstone när det gäller att prickkända på ett utlagt märke, hitta dukmål i terrängen, rapportkastning m. m. 1963 tog han hem SM-tecknet. I år kom han på silverplats.

Det var inte långt ifrån att väderleksprognoserna ointetgjort hela SM. För lördagen då enligt programmet en navigeringsflygning skulle genomföras, förutspåddes nämligen att ett lågtryck med tillhörande dåligt väder skulle dra in över Västsverige under dagen. Denna prognos plus att flera av deltagarna på väg till Karlstad på fredagseftermiddagen måste landa i Eskilstuna m. fl. platsar på grund av dåligt väder, tvingade tävlingsledningen att kasta om hela programmet. Lördagen ägnades i stället åt landningsprov, medan vädret blev bättre och bättre. Hela eftermiddagen strålade »sola i Karlsta» från en klarblå himmel.

Landningsproven omfattade tre landningar: simulerad nödlandning, stillandning samt motorlandning över hinder. Vid samtliga delprov gällde det att landa flygplanet så nära efter en markeringslinje som möjligt. Vid simulerade nödlandningen gjordes gasavdrag på 300 meters höjd vid sidan av och mittför markeringslinjen, varefter förarna fick bedöma sig ner till landningen i glidflykt. Stillandningen gick till på samma sätt, men här poängbedömdes stilen av en femmannajury. Vid motorlandningen över ett två meter högt hinder placerat 50 meter före markeringslinjen, fick fö-

rarna använda motorn tills dess flygplanets hjul berörde marken.

När landningsproven var avklarade på eftermiddagen följde ett teoretiskt navigeringsprov under det att tävlingssekretariatet under ledning av KTH-professor Bengt-Joel Andersson räknade ut de olika förarnas prickbelastning för landningsproven. Här visade det sig att Björn Åhblom landat så bra att han bland 34 tävlande låg på andra plats med 0,6 prickar. En annan LM-are, Stig Sundén, BO, hamnade på tionde plats med 3,3 prickar.

Det vackra sommarvädret på lördags-eftermiddagen gjorde tävlingsledningen ganska optimistisk inför söndagens avslutande prov, navigeringsflygningen. Man tänkte sig att första man skulle ge sig ut på den cirka 17 mil långa banan redan tidigt på söndagsmorgonen för att tävlingsdeltagarna skulle hinna flyga hem i dagsljus efter prisutdelningen.

Nu bjöds i stället störtregn och verkligt lågt i tak. En snabb kalkyl hos tävlingsledningen sa att om inte vädret blivit så pass mycket bättre att första tävlande skulle kunna starta kl. 13 senast, skulle inte SM kunna fullföljas. Situationen var alltså prekär.

Vid 11-tiden förbättrades vädret så pass mycket att det blev flygbart. Tävlingsledningen förkortade banan till cirka 9,5 mil och sänkte startmellanrummen från tio till fem minuter. Klockan 13 gav sig första man ut på banan efter att dessförinnan ha erhållit tävlingskartan och gjort de nödvändiga färdplanberäkningarna. Det gällde sedan att utefter hela banan flyga på framräknad idealtid. Fel ankomsttid över tidskontrollerna — både officiella och hemliga —

samt i mål gav många dyrbara prickar i belastning. Dessutom skulle förarna på en plats kasta en rapporthylsa mot ett på marken utlagt märke.

Efter sista mans passering av mållinjen vidtog några hektiska timmar för sekretariatet för uträkning och sammanställning av slutresultaten. När resultatlistan spikades visade det sig att Björn Åhbloms slutpoäng, 4,2 endast överträffats av en tävlande, en göteborgsläkare, med 0,4 poäng. En fin prestation! Stig Sundén hamnade längre ned på listan. Den blev för hans del en nittonde plats med 19,4 poäng totalt. Han hade otur och råkade passera en hemlig tidskontroll med alltför stor avvikelse från idealtiden, vilket kostade honom hela 13,5 prickar.

Björn Åhbloms fina placering renderade honom automatiskt en plats i Sveriges lag vid tävlingarna om nordiska mästerskapen som i år flögs i Esbjerg i slutet av augusti. De tävlande sattes här på många besvärliga prov. Navigeringsflygningen gick på 150 meters höjd över synnerligen svårorienterad terräng. Landningsproven blev likaledes en svår nöt att knäcka på grund av en mycket hård byig vind. Åhblom lyckades inte upprepa sin fina prestation från Karlstad utan fick nöja sig med en sjätteplacering totalt. Danmark tog hem lagpriset fått följt av Sverige, Finland och Norge.

Trots att Björn Åhblom inte har någon imponerande flygtid bakom sig har han de senaste åren klarat sig fint i den hårda konkurrensen vid SM-tävlingarna. Han började segelflyga 1956 och tog motorflygcertifikat året därpå. Till dags dato har han avverkat cirka 300 timmar i luften.

LM-are avtackad för 50-årig tjänst

Det är inte ofta vi kan presentera en LM-are som har en anställningstid av 50 år före uppnådd pensionsålder. Den 28 augusti i år utökades dock »50-åringarnas» skara med ännu en jubilar, förman Sven Törnqvist på montageavdelningen vid HF.

Med anledning av den stora dagen fick Sven Törnqvist i samband med lunch i direktionsmatsalen mottaga plakett jämte aktier, som överlämnades av direktör Malte Patricks.

Förman Törnqvist anställdes vid LME redan vid 15 års ålder. Året var 1915. Kastar man en blick på anställningskortet skvallrar det om en ganska karaktäristisk livsgärning inom ett företag som vårt. Åren 1915—1922 skolades Törnqvist vid verkstaden för att sedan pröva lyckan ute i världen. Under direktör Hans Thorells ledning var han med om att bygga 500-väljarstationer i Rotterdam under tre år. Därefter gjorde han en mellanlandning i Paris, den gången gällde det manuella stationer. Under tiden 1926—1929 arbetade han i Polen och fick en så fast förankring där att han senare i

slutet av andra världskriget tillhörde den LM-grupp som skulle bevaka LM:s intressen vid fabriken i Radom.

Under 30-talet flyttade Törnqvist sina bopålar utanför Europas gränser — tre år i Argentina och tre år i Turkiet. Stationsnamn som Yeni Sehir och Sisli är välkända.

Åren 1946—1952 avslutade Törnqvist sin utlandstjänst med att sköta byggnationen och underhållet av telefonstationer i Medellin i Colombia. År 1952 fick han fast fotfäste härhemma genom

att under några år arbeta på Stockholmsmontagen. Under de senaste tio åren har han varit placerad som ansvarig för montageavdelningens förrädsverksamhet.

Kontakten önskar Sven Törnqvist lycka till i fortsättningen.

På bilden ovan gratuleras Sven Törnqvist av från vänster ingenjör Stig Garhult, X/IsC, ingenjör P-O Hagberg, X/IsbC, överingenjör K G Hansson, X/IC, direktör Malte Patricks, verkställare Folke Andersson, X/Iss, och överingenjör E Ledin, XS.

Motionsträff på Bollmora

LME IK Bollmora anordnade i början av september en informationsträff under mottot »Motion till vardags» i Bollmora Idrottshall. Träffen var avsedd att visa hur väl litet motion behövs och att ge en injektion till deltagande i den motionsgymnastik som LME IK Bollmora bedriver i hallen. Ett drygt 100-tal hade infunnit sig, däribland flera spe-

ciellt inbjudna från företagsledningen på ERGA, SER och FÖB, och de visade sig vara mycket positivt inställda.

LME:s förtroendeläkare dr Nils Masreliez och docent Bengt Saltin vid GCI lämnade många viktiga och intressanta informationer om behovet av motion och besvarade också frågor från åhörarna. Träffen avslutades med bollekar på handbollsplanen och kring bordtennisbord, samtidigt som tre testcyklar stod beredda att ta emot de som ville testa sin kondition.

I föredraget sades bland annat:

»I vår mekaniserade tillvaro övertar maskinerna mycket av våra musklers arbetsuppgifter. Tungt arbete i industrin blir mera sällsynt. Vi transporteras av motorfordon. I hushållet nyttjar vi allehanda moderna hjälpmedel, som minskar den fysiska ansträngningen, och överhuvudtaget inrättar vi vår tillvaro så bekväm som möjligt. Allt detta innebär att vår fysiska arbetsförmåga sänks på grund av minskat ianspråkstagande

av muskler och cirkulationsorgan. Härigenom sänker vi förmågan att ta upp syre och transportera det till kroppens olika vävnader. Vår allmänna motståndskraft sänks, och vår förmåga att möta påfrestningar försvagas, påfrestningar såsom när det krävs en akut muskulär insats eller när vi drabbas av sjukdomar av allehanda slag. Aven här kan hjärtkärlsystemet ställas inför ökade påfrestningar som, om vi inte är tillräckligt rustade, kan få ödesdigra följder.

Den fysiska motståndskraften, som vi bygger upp genom konditionsträning, påverkar även vår psykiska spänst. Vid bättre fysisk kondition blir vi ej så fort trötta av ett arbete, men inte heller på detsamma: med ökad fysisk spänst följer ökad psykisk uthållighet. Vi måste ersätta den konditionsförlust, som är en följd av vår bekväma tillvaro med konditionsträning, för att ge ökad funktionell kapacitet åt hjärta, blodomlopp och andningsorgan. Vetenskaperna har visat att hjärtmuskeln genom träning får flera blodkärl och blir bättre syresatt. Risken för blodpropp i hjärtat minskar härigenom. Det finns också vetenskapliga undersökningar, som talar för att fysiskt tränade personer icke drabbas av hjärt-

Pelle Granqvist från LME IK i Bollmora får sin kondition testad av Georg Lövä, BO, den pådrivande kraften bakom detta med ergometri, samt syster Ann-Sofi från LMS.

död i samma utsträckning som dåligt tränade.

Samma omsorger som vi lägger ner, exempelvis på skötseln av våra bilar, bör vi spendera för att förbättra våra kroppsfunktioner. Denna kroppsträning bör emellertid vara individuellt doserad, och upplagd så att den ger en gradvis stegring av arbetsförmågan. Det innebär en regelbunden träning 1 till 2 gånger i veckan, där i programmet finns inlagda toppar av ansträngningsgrad, som ger just den ökade ansträngning på hjärta, blodkärl och andningsorgan, som stimulerar till höjd fysisk arbetsförmåga. Principen för all träning bör vara att så stora muskelgrupper som möjligt hålls i gång några minuter, härefter vila, så arbete, så vila o.s.v. i 20 till 30 minuter. Om man höjer sin maximala prestationsförmåga beträffande syreupptagningsförmågan och hjärtfunktionen, bör man låta hjärtat arbeta kraftigare ett par gånger i veckan. I stället för att åka hiss kan man t.ex. gå eller t.o.m. springa uppför trapporna, och man bör se till att få ett dagligt avbrott för motion. Med träningen försöker vi skapa en marginal ovanför den prestationsnivå, som den dagliga rutinen kräver. På så sätt klarar vi bättre en eventuell fysisk påfrestning, som för var och en av oss oundvikligen på ett eller annat sätt någon gång blir en realitet.»

KCM i varpa

Även varpan har fått en uppräckning i och med Visbys inträde i koncernens idrott. Ett 30-tal varpaspelare hade i år samlats till mästerskap i Stockholm. Tävlningen omfattade två klasser, kulvarpa för tvåmannalag och individuell tävling i cm varpa.

I lagtävlingen segrade som sig bör Visby lag 1, B Johansson/S Stenström med HF:s E »Lången» Nordfeldt/W Eriksson på andra plats. Visbys lag segrade även föregående år och »Wicke» Eriksson har ju tidigare massor av mästerskap tillsammans med nu bortgångne Sixten Wagman.

Cm varpan blev överraskande nog en seger för arrangörsklubbens »Wicke» Eriksson, som därmed fick ytterligare ett mästerskap till den tidigare skörden. F Lindh, Visby, kom på andra plats och E Johansson, SRA, blev trea.

Resultat:

Kulvarpa: 1) B Johansson/S Stenström, Vy, 2) E Nordfeldt/W Eriksson, HF, 3) I Johansson/L Lawergren, Vy.

Cm varpa: 1) W Eriksson, HF, 644 cm, 2) F Lindh, Vy, 713 cm. 3) E Johansson, SRA, 769 cm, 4) N Östman, Vy, 784 cm.

En av överraskningarna i årets koncernmästerskap i tennis var Wolfgang Haas, HF, som på bilden ovan ses kämpa sig till en fjärdeplats i seniorklassen.

Fin återväxt i tennis

Årets koncernmästerskap i tennis arrangerades av LME IK i Bollmora. Matcherna spelades på HF:s banor eftersom de banor i Tyresö de ansvariga räknat med blev upptagna av andra klubbmästerskap. Endast de avslutande matcherna i oldboysklassen kunde spelas på arrangörsklubbens hemmabanor. Detta gick dock desto lättare att genomföra eftersom endast spelare från Bollmora fanns kvar vid semifinaldags.

Oldboysklassen vanns även i år av oförbrännelige Gunnar Molthon. Även i senior- och dubbelklasserna blev det väntade segrar genom Börje Fornstedt, FÖB, respektive Fornstedt-Österlund, FÖB. Ännu håller de gamla märkena några år men man kan läsa ur prislistan att en ny våg är på väg. I seniorklassen kom sålunda bäste man från HF blott på fjärde plats och bäste »kända» namn från HF först på sjätte plats. Bengt Linder, BO, Wolfgang Haas, HF, och Luigi Venier, HF, stod alltså för överraskningarna denna gång. Motionsklassen är ju alltid en öppen affär och vinnare i år blev Lennart Furehed, HF, efter finalvinst över Hans Carlsson, BO.

Tävlingen hade i år lockat rekordstort antal deltagare, men kunde trots två regnkvällar genomföras på en dryg vecka tack vare en fin insats från tävlingsledningen.

Resultat:

Oldboys: 1) Gunnar Molthon, BO, 2) Gösta Steimar, BO, 3) Tage Nezén, BO.

Seniorer: 1) Börje Fornstedt, FÖB, 2) Stig Gustavsson, SIB, 3) Bengt Linder, BO, 4) Wolfgang Haas, HF, 5) Luigi Venier, HF, 6) Ingvar Lindh, HF.

Motionsklassen: 1) Lennart Furehed, HF, 2) Hans Carlsson, BO, 3) I Westberg, SIB, 4) S E Fransson, SIB, 5) K E Andersson, HF, 6) T Viklund, HF.

Dubbel: 1) Fornstedt-Österlund, FÖB, 2) Åhsberg-Stranneborn, HF, 3) Radevall-Svensson, HF.

Oavgjort fotbollsutbyte

HF har under några år tävlat mot Yllefabriks AB i Norrköping och i år var det stockholmarna som svarade för värdskapet. Utbytet omfattar damhandboll och fotboll, där resultatet i år blev bra sett från båda sidor. Man delade rättvist på målskörden 1—1, medan gästerna var ofina nog att segra i damhandbollen.

Sämre gick det i utbytet med ASEA i Ludvika. Föregående år gästade ASEA Stockholm så i år var det vår tur att åka till Dalametropolen. Turneringen fick i år ytterligare ett lag, LME Söderhamn, och resultatet blev inte precis lysande för LM:s del. ASEA besegrade HF med 4—1 osh SÖ med 3—0. I mötet mellan LM-lagen blev det salomoniskt 2—2.

KCM i orientering

Orientering har alltid varit var mans idrott och samlar fortfarande stora skador i denna för idrott rätt besvärliga tid. Bekvämligheten har allt mer kommit i högsätet och rädslan för att röra på sig mer än vanligt är stor på sina håll. Resultatet visar sig på många sätt, kroppsvolymen ökar och andhämtningen är inte vad den borde vara. Orienteringen är för dem en mycket fin medicin. Vistelsen i skog och mark blir en livgivande injektion.

Årets koncernmästerskap samlade rekorddeltagande med 108 anmälda i de olika klasserna. Det vara bara damerna som visade dåligt intresse och Karin Johansson från HF var som vanligt ensam.

HF svarade för arrangemangen. Tävligen hade förlagts till terrängen kring Svenska Turistföreningens raststuga Domarudden i Åkersberga. Roslagsskogarna har varit livligt besökta av orienterare under åren, men de nya kartorna har gjort att allt har blivit nytt igen. Tävligen gick i år på en 25 000-dels karta och denna var en nyhet för många av deltagarna.

17 LM-företag var representerade i detta KCM, från Ronneby i söder till Söderhamn i norr. Segrare i huvudklassen blev SIB:s säkre orienterare Hans Bengtsson före Göte Jonsson, HF och fjolårsmästaren Bernt Sundberg, HF. Yngre oldboysklassen gick till Örebro som därmed hemförde sitt första mästerskap i orientering. Mästaren hette Lars Flodman. Äldre oldboys-mästare blev som väntat Rolf Reutling, HF, en av de bästa och säkraste orienterarna inom koncernen.

Bland de äldre gubbarna var som vanligt Thure Eriksson från HF den bästa. På 30-talet var Thure en av Stockholms bättre skidåkare och god orienterare har han alltid varit, men att vid 60 år vara i så god kondition att många har svårt att följa med i skogen hör nog till sällsyntheterna.

Christer Johansson är HF:s bästa orienterare men föredrog att starta i junior-klassen för att hemföra vandringspriset för alltid, vilket också lyckades. Även Söderhamn fick ett mästerskap och det skedde i nybörjarklassen, där Stig Bäcklin visade de bästa takterna. Lagtävlingen slutligen hemfördes av HF lag 1 med HF lag 2 på andra plats. Trea blev Visbys lag 1. Lagtävlingen omfattade tremannalag, två från korta och en från långa banan.

Resultat:

Seniorer: 1) Hans Bengtsson, SIB, 1.22,30, 2) Göte Jonsson, HF, 1.28,45, 3) Bernt Sundberg, HF, 1.29,59, 4) Arne Fagberg, Ry, 1.30,45, 5) S E Pettersson, HF, 1.32,55, 6) Bo Askerud, Rifa,

1.34,28, 7) Per Eric Blomér, Vy, 1.35,15, 8) Sture Andersson, MÖ, 1.37,45, 9) Lennart Mauritzon, Ry, 1.39,20, 10) Roger Helmersson, HF, 1.41,40.

Yngre oldboys: 1) Lars Flodman, ÖR, 1.47,22, 2) Arne Åsenlund, HF, 2.03,18, 3) Tore Karlqvist, Vy, 2.26,35.

Äldre oldboys: 1) Rolf Reutling, HF, 55,38, 2) Hans Pettersson, HF, 1.18,00, 3) Bertil Eriksson, SÖ, 1.20,52, 4) Olle Näsholm, HF, 1.22,43.

Veteraner: 1) Thure Eriksson, HF, 1.10,35, 2) Henry Forsberg, HF, 1.20,10, 3) Gösta Waldenström, BO, 1.33,15, 4) Ragnar Brannerud, HF, 2.08,05.

Juniorer: 1) Christer Johansson, HF, 53,00, 2) Nils Johanson, SRA, 1.53,57, 3) B Nilsson, Ry, 2.11,45, 4) L O Olsén, ÖR, 2.15,45.

Nybörjare: 1) Stig Bäcklin, SÖ, 58,45, 2) Jan Eriksson, KV, 1.05,35, 3) Åke Jönsson, SÖ, 1.07,50, 4) Mats Sörebo, HF, 1.07,55, 5) Ivan Jönsson, SÖ, 1.09,04, 6) L Olsson, SIB, 1.09,55.

KCM i femkamp

Femkampen hör inte till de stora idrotterna och är kanske litet för specialbetonad för att samla så stort intresse. Grenarna är längdhopp, spjutkastning, löpning 200 meter, diskus och löpning 1500 meter i nämnd ordning.

Kabelverkets »finska» deltagare dominerade som vanligt när det gäller fri idrott. Segern gick till L Kiiskinen med T Wirkberg på andra plats. Visby dominerade oldboysklassen och där gick segern till P O Ringvall med höjdhoppsspecialisten T Löfqvist på andra plats.

Damernas trekamp samlade endast två damer och gick ej att godkänna som mästerskap. Segrare blev B Larsson, KV, med HF:s Vivianne Jaktlund på andra plats.

Resultat:

Seniorer: 1) L Kiiskinen, KV, 2.416 p, 2) T Wirkberg, KV, 2 352 p, 3) B Henriksson, HF, 2 090 p, 4) J Eriksson, BO, 2 048 p, 5) L A Johansson, Ermi, 2 035 p.

Oldboys: 1) P O Ringvall, Vy, 1 778 p, 2) T Löfqvist, Vy, 1 719 p, 3) P Kerovirta, KV, 1 520 p.

KCM i skytte

Inte mindre än 96 skyttar från åtta klubbar hade i år mött upp till L M Ericssons koncerntävling i gevärsskytte, som avgjordes på Järva skjutbana med Sieverts skytteklubb som arrangör. Tävligen omfattar dels individuell tävling, dels lagtävling om »Verkmästareskålen» samt mästerskapstävling.

Då skyttarna samlades på morgonen

var det ett strålande vackert väder, vilket också stod sig under hela dagen varför man väntade höga poäng. Så blev det nu inte. I den individuella tävlingen som omfattade svensk huvudskjutning med maximalt 75 poäng segrade i klass 5 L Karlsson, Karlskrona, med 71 p. Tvåa blev S Eriksson, HF, 70, trea H Olsson, KA 69, och fjärdeplatsen delades av R Andersson, KA, och A Jernström, Rifa, med 68 poäng.

Klass 4: 1) Falk, HF, 72 p, 2) T Hallberg och S O Forslind, SÖ, 70, 4) F Hagström, HF, 69, 5) I Lyvik, HF och E Klavö, Rifa, 67 p.

Klass vet: 1) C A T Carlsson, SKV, 70 p, 2) W Sundin, Rifa, 66 p.

Klass 3: 1) R Persson, MÖ, 71 p, 2) T Eklund, Rifa, 70, 3) A Färjh, HF, 69, 4) I Book, HF, 68, 5) H Geidon, SRA, 67 p.

Klass 2: 1) T Hjälms, HF, 73 p, 2) E Tammenoksa, 73, 3) A Siltala, SKV, 72, 4) R Ersson, MÖ, 71, 5) K Sandgren, KV, 70, 6) S Andersson, KA, 69, 7) I Boström, SRA, P Piltz, Rifa, och W Steinmann, SKV, 69 poäng.

Klass 1: 1) O Zetterlund, SKV, 71 p, 2) S E Fogde, HF, 71, 3) Ing-Britt Näslund, HF, 68 poäng. Hon var för övrigt tävlingens enda deltagande dam.

Till lagtävlingen om »Verkmästareskålen» hade samtliga deltagande klubbar anmält lag bestående av fem skyttar enligt förut uppgjord fördelning mellan klasserna 4, 5 och vet. samt klasserna 2 och 3. Inteckning i vandringspriset erhöLL Rifa med skyttarna A Jernström, 68 p, E Klavö, 67, T Eklund, 70, P Piltz 68 och P Liljus 67 p eller sammanlagt 340 poäng. Närmast följde Älvsjö och HF med vardera 325 poäng. För jämförelsens skull kan nämnas att Karlskrona segrade 1961 med hela 366 poäng.

Till mästerskapet gick de 25 skyttarna med bästa resultatet från huvudskjutningen i klasserna 4, 5 och vet. Skytt med lägst 62 poäng fick deltaga. I första omgången sköts en dubbelserie om tio skott i vardera serien. Här segrade Y Jacobsson, SÖ, med 93 poäng av 100 möjliga, närmast följd av R Andersson, KA, och R Falk, HF med vardera 91 poäng. Därefter följde fem skyttar med 90 p, två med 89 och två med 88 p. Dessa tolv skyttar fortsatte till andra omgången. Här sköt S Eriksson, HF, 49 p och erhöLL sammanlagt 139 p. Närmast kom Y Jacobsson, SÖ, med 45 p och sammanlagt 138 poäng. Samma poäng hade R Falk, HF. Så följde L Karlsson, KA, 137, D Johansson, SKV, 136 och S O Forslind, SÖ, 136 p.

Efter de fem skotten i knästående i tredje och sista omgången låg tre man på samma poäng, 161, och två man en poäng efter. Jämnare kan det knappast vara. Man kan säga att L Karlsson från

KA genom sin tvåa i fjärde skottet sköt bort ett mästerskap. Han hade nu chansen att erövra sitt andra. Det första tog han 1959. Nu hjälpte det inte att han var starkast i de avslutande fem skotten i stående. Näst bäst i stående var Forslind och det räckte för att ge honom mästartiteln.

Segrare och koncernmästare 1965 blev alltså S O Forslind, SÖ, med 182 poäng. Han erhöll därmed sin första inteckning i Dir. Ericssons Vandringpris. Tvåa blev Y Jacobsson, SÖ och S Eriksson, HF, båda på 181 p. Så följde L Karlsson, KA, och D Johansson, SKB, båda 179 p. samt R Falk, HF, 172 p.

Klubbmästerskapet

L M Ericssons Skytteklubb höll sin årliga klubbtävling jämte mästerskaps-tävling några veckor senare. Som vanligt under senare år hölls tävlingen på Söderbanan i Stuvsta. Vädret var inte det bästa ur skyttesynpunkt. En rätt besvärande dimma hängde envist över banan och krutroken gjorde att diset tilltog.

Mästerskapsskjutningen som omfattar tre omgångar blev mycket spännande och utmärkta resultat presterades. När sista omgången började hade Tylebo ledningen med 118 poäng före Fridzén och Eriksson som hade 117. Sedan kom tredjeklassaren Gajzago och Gustavsson på 116 samt som sjätte och sista man tredjeklassaren Nordberg på 113 poäng. Efter de fem skotten i liggande hade Tylebo, Fridzén och Eriksson samma poäng. De tre skotten i knästående resulterade i att Fridzén sköt fullt, Eriksson tappade en poäng och Tylebo tre. Före de två skotten i stående hade alltså veteranen Fridzén ledningen med en poäng före 25-åriga Eriksson. Lugnt och behärskat avfyrar de sina skott och verkar nöjda efter varje avfyring, till synes oberörda av spänningen. Erikssons tavla markeras först. Två femettor. Mycket starkt att i det läget ha nerverna under kontroll. Markeringen av Fridzéns tavla visade en femetta och en fyra. Båda tappade alltså varsin poäng i finalomgången och ligger lika. I ett sådant läge skall särskjutning ske och de båda skyttarna beordrades skjuta en tiokottsserie på fyra min. Resultatet av denna blev att Eriksson erhöll 46 poäng och Fridzén 43. Därmed hade Eriksson blivit LME:s skytteklubs mästare 1965 efter en mycket hård kamp med mångfaldige klubbmästaren Fridzén.

Fridzén var klubbmästare sex år i följd 1957—1962 och har sedan 1925 ständigt återfunnits i toppen av prislis-torna, både vid L M Ericssons tävlingar och vid skytteförbundens. Han hotar nu att lägga av, men vi hoppas han kommer igen nästa år både för att skjuta »Korpen» och ge Eriksson en match.

Eriksson är en naturskytt. Redan vid

In memoriam

Efter en kort tids svår sjukdom avled direktör G H Wieneke den 30 augusti i en ålder av 68 år. Efter avlagd ingenjörsexamen anställdes han den 1 februari 1921 vid den då kommunala telefonförvaltningen i Rotterdam, där man planerade automatisering av telefondriften. Genom sitt stora tekniska kunnande kom han verksamt att bidra till dessa planers realiserande och valet föll på L M Ericssons då nyutvecklade 500-väljaresystem. Han ägnade sedan helt sina intressen och krafter åt telefondriftens komplicerade problem.

Då han 1961 firade sitt 40-årsjubileum i telefoniens tjänst röntte han många bevis på uppskattning av sina insatser och kunde blicka tillbaka på en framgångsrik verksamhet. Han avancerade snabbt inom den lokala telefonförvaltningen och kunde glädja sig åt en snabb abonnenttillväxt, men han fick också uppleva katastrofen 1940 då Rotterdam bombarderades och den största telefoncentralen totalförstördes genom brand. Med oförtröttlig energi organiserade han återuppbyggnaden och lyckades på förvånansvärt kort tid få i gång driften i begränsad omfattning.

Med undantag för ett par korta perioder, betingade av kriget och återuppbyggnaden av det krigsskadade holländska telefonnätet, har han haft sin verksamhet förlagd till Rotterdam, där han var chef för det i statlig regi överförda telefonnätet till pensioneringen 1962.

Som intresserad och framstående tekniker har han från början följt och tillsammans med sina kolleger bidragit till

18 år var han i mästartklassen och där har han varit sedan dess. En extra eloge bör ges åt tredjeklassarna Gajzago och Nordberg, som båda var med i finalomgången. Gajzagos 48-poängare där var magnifik och gav honom en förnämlig tredjeplacering förvisande Tylebo till fjärdeplatsen.

1) Sören Eriksson, X/Vlb, 166 p, 2) Eric Fridzén, BA/O4B, 166, 3) Vilmos Gajzago, T/Kmb, 164, 4) Stig Tylebo, HF/Vt 13, 163, 5) Lennart Gustavsson, HF/Vt 15, 160, 6) Ivar Nordberg, X/Seg, 158 p.

VI TACKAR

... för födelsedagshyllningar

Börje Eriksson, HF/Vt 15
Thure Eriksson, HF/X/Sf
Johannes Falck, GR/X/Bvsv
Nils Gustavsson, HF/Vba
Sven Reinhold Gustavsson, G/Xvg
Kerstin Hammar, HF/Vt 24
Eric Johannesson, HF/X/AeC
Signe Jundal, LMS/RVs
Evert Karlsson, KA/Eit
Tage Kinnvall, BO/AokC
Börje Lindell, HF/Umx
Gunnar Lundbeck, T/Fpb
C G Löfgren, LMS/RÖ/M
Hilding Remming, HF/Vt 19
Tage Samuelsson, TVts
Robert Sundström, HF/X/Ybh
Aina Zetterström, G/Aod

... för annan vänlighet

Bertil Frantz, HF/Vt 32
Maj-Gret Karlsson, HF/Dhu
Ulla och Lennart Lindahl, HF/Lom
och HF/Onr
Lena och Carl-Axel Mauritzson,
HF/X/Sfb
Frithiof Nilsson, Gvp
Ingrid och Bror Nordquist, G/X/Bfag
Barbro och Christer Westerberg,
HF/X/Bfar
Lena Westerman, tidigare T/Krsd

... för vänligt deltagande

vid min makes och vår faders, Arthur Arvidsson, HF/Vp, bortgång
Maja Arvidsson, barnen
vid min makes, Gottfrid Dåderman, F 60, bortgång
Mandis Dåderman
vid min makes, Axel Engström, G/L, bortgång
Lisa Engström

utvecklingen av L M Ericssons 500-väljaresystem och efter krigsslutet medverkat till att de nyutvecklade koordinatväljaresystemen blev införda i Holland. L M Ericsson värderar högt detta fruktbara tekniska samarbete.

Många LM-ingenjörer har under årens lopp haft förmånen att få arbeta i Rotterdam och därvid mycket tack vare hans insatser fått en inblick i telefondriftens praktiska problem, vilket varit oss till övervärdig nytta i våra kommande arbetsuppgifter. Vi kommer att minnas direktör Wieneke som den försynte vännen och teknikern, som alltid var beredd att diskutera och analysera både stora och små problem. Vi saknar honom och lyser frid över hans minne.

E A Ericsson

FRÅN FÖRETAGS NÄMNDERNA

Ing. Ericsson anförde att förslagskommittén sedan föregående nämndsamtning behandlat 19 förslag. Sex av förslagen belönades med tillsammans 1 300 kronor. Följande förslagsställare belönades:

Hr O Olsson, Au 12: Förslaget avsåg användning av ett hjälpverktyg, avsett för att lossa ringen till fjäderhuset i stämpelapparat KAC 1101. Belöning 100 kronor.

Hr P-E Karlsson, Au 13: Fyra förslag avseende hjälpinstrument för intrimning av Ericall-sändare. Belöning 400 kronor.

Hr G Hansson, Amg: Förslaget avsåg användandet av en speciell sprutflaska för insprutning av talk i rörmyningen i samband med dragning av plastledning. Belöning 75 kronor.

Hr U Nilsson, Op: Förslaget avsåg individuell automatisk avstängning av fläktar vid alarm i fläktavstängningsanläggningar. Belöning 500 kronor.

Hr L Eriksson, Au 23: Förslaget avsåg inmontering av mikroströmbrytare i ringklocka KLD 25, då den används för tjuvalarmanläggningar. Belöning 75 kronor.

Hr K Svensson, Op: Förslaget avsåg anläggning för registrering av beordring ombord på fartyg. Belöning 150 kronor.

Den nya direkttelefonen

Ing. Sjöberg informerade om LMS nya direkttelefon. Han omtalade att direkttelefonen är ett LM-begrepp, som avser ett hög- eller lågtalande telefonsystem där direktkontakt mellan anknötningar erhålles utan förmedling av manuell eller automatisk telefonväxel. Varje anknötning är alltså sin egen växeltelefonist. LME har genom tiderna erbjudit sina kunder en mångfald system av denna typ och de har omväxlande kallats för självväljare, avdelningstelefon, hemtelefon, snabbtelefon, linjetagare, eller konferens-telefon. Bekanta sedan förut är konferens-telefonsystemen AEC med chefsbord och DYA med telefonunderställ. De är såväl ensamma som i kombination utmärkta komplement till lokal telefonväxel eller abonnentväxel. Några av nack-

delarna har varit det ofta komplicerade ledningsnätet som inneburit höga underhålls- och ändringskostnader samt att i sammansatta system överdragsutrustning erfordras och att den blir både skrymmande och dyrbar. År 1963 erhöLL LMS ett programutkast avseende ett intern-telefonsystem för Skandinaviska Bankens nya kontorshus i Stockholm. Omfattande utredningar med konstruktions- och prototyparbete påbörjades då.

Detta arbete har nu resulterat i en ny konferens-telefon som har fått beteckningen DYA 111. Anläggningen består av:

1 st. manöverapparat försedd med utbytbar träram, den sistnämnda i två storlekar, 1 st. stativ av HF-Standard avsedd för 6 st. reläsatser, vilka är injackningsbara, 4 st. olika typer av reläsatser nämligen: reläsats för 2 linjer utan bevakning, reläsats för 2 linjer med bevakning, reläsats för 1 linje med dubbelbevakning, reläsats för konferensreläsatser för önskat antal internlinjer.

Apparaten har följande huvudsakliga användningsområden:

- a) Bevakning av växellinjer med direkta linjer mellan telefonväxels anknötningar.
- b) Chefs- eller sekreterareutrustning med slussningslinje.
- c) Interntelefon med konferensmöjlighet.
- d) Strålförmigt telefonsystem för skolor, hotell, industrier etc.

I princip är apparaten uppbyggd av ett slingslutningssystem med växelströms-signaler. Alla internlinjer är tvåtrådiga, inga mellanreläer förekommer på föreningsledningar.

Konferens-telefon av typ DYA 111 avses komplettera och i viss mån ersätta konferens-telefon AEC, konferens-telefon DYA, linjetagare AEA, hotell- och mo-

telltelefon (större manöverapparat), linjeväljare DEH. Detta innebär att ca 40 tillverkningsenheter kan utgå ur produktionen och ersättas av sex enheter.

Dagsläget

Hr Morling framhöll vid september-sammanträdet att orderingen för årets två första tertial uppgått till ca 27,5 Mkr mot budgeterat 30,0 Mkr. Eftersläpet i förhållande till budgeten ansåg han att LMS sannolikt kommer att ta igen innan årets slut, eftersom beställningsgången i sedvanlig ordning är förhållandevis liten under andra tertialet.

Faktureringen per den 31 augusti uppgick till 25,2 Mkr mot 26,0 Mkr i budgeten. Orderbeståndet låg ca 1 Mkr under budget och var av storleken 25,8 Mkr. En ökning på 2,3 Mkr har skett under andra tertialet.

Dir. Janson omtalade att LMS i den nya organisationen är uppdelat på två avdelningar – en kommersiell och en teknisk, som har olika instanser för anläggningar och produktutveckling.

I princip kommer man att ha ett produktuppdelat ansvar, varför den kommersiella avdelningen är uppdelad på sex produktsektioner och en hjälpsektion (reklam m. m.).

Den nya organisationen skall vara klar att verka till årsskiftet.

I Örebro avser man att hyra nya lokaler i en fastighet, som för närvarande är under uppförande och som skall vara klar för inflyttning sommaren 1966.

Stockholms-regionens kontor skall till den 1.1.1969 vara inrymt i vån. 2 tr. i södra Kungstornet. I övrigt skall kontoret ha sin verksamhet förlagd till Bollmora fr. o. m. hösten 1966.

Efter den 1 januari 1969 kommer man antingen att flytta hela kontoret till Bollmora eller – om kommunikationerna dit ut till dess inte blivit tillräckligt utbyggda – hyra lokaler i city för Stockholms-regionens verksamhet.

Lokalerna på Döbelnsgatan samt butiken på Kungsgatan skall LMS behålla.

LMS den 16/6 och 15/9 1965

SKV

Dir. Högfeldt meddelade att förslagskommittén sedan föregående nämndsammansammanträde behandlat 14 förslag varav ett från Kabelverket i Älvsjö. Fyra av förslagen hade bordlagts för vidare utredning. Fem förslag belönades med tillsammans 1 100 kronor.

Följande två förslagsställare belönades: 71041, *Aara Siltala*. Förslag till bromssystem för truckar. Belöning 350 kronor.

18055, *Öberg*. Förslag ang. snabbchuck för spännhylsor. Belöning 150 kronor.

18055, *Öberg*. Förslag ang. fixtur för yttersvarvning av foder till Pirelli press. Belöning 250 kronor.

18055, *Öberg*. Förslag ang. ändring av axel till Synchro upptagare. Belöning 100 kronor.

18055, *Öberg*. Förslag ang. fixtur för innersvarvning av foder till Pirelli press. Belöning 250 kronor.

Dagsläget

Dir. Westling framhöll att SKV haft en betydande orderingång under maj och juni månader vilket förmodligen berodde på att kunderna i det längsta väntat att inkomma med beställningar i hopp om att kopparpriserna skulle sjunka. Efter semestern har dock en viss avmattning skett, men det är ännu för tidigt att uttala sig om höstsäsongen blir bra eller medelmåttig ur ordersynpunkt. Inneliggande beställningar är dock så stora att full sysselsättning är tryggad fram till årsskiftet.

Kopparpriset visade en nedgång under sommarmånaderna, men har nu åter stigit, framförallt på grund av krig och strejker ute i världen. Dir. Westling hoppades dock att SKV skall kunna skaffa tillräckligt med koppar för att kunna hålla produktionen på en önskvärd nivå.

Arbetskraft har SKV lyckats få i tillräcklig utsträckning, men omsättningen har varit stor, vilket fått till resultat att produktionen, speciellt vad beträffar telefonkabelsidan, blivit något mindre än planerat. Med hjälp av skiftgång i vissa verkstäder hoppades dir. Westling dock att man skulle kunna komma i fatt.

Finansministerns maningar med syfte att bromsa upp vissa kommunala och statliga investeringar har för SKV:s del ännu inte haft någon märkbar effekt. Möjlighet finns dock för finansministern att ta till kraftigare medel, t. ex. nedsättning av anslaget till Televerket och ytterligare restriktioner förknippade med kommunala lån, något som bl. a. skulle drabba elverken som är stora kunder hos SKV.

Beträffande Alingsåsfabrikens förflyttning till Öjebyn utanför Piteå omtalade dir. Westling att LME ansökt om att få ta i bruk medel ur investeringsfonderna bl. a. för finansiering av centrallagerbygget i Huddinge. Statsmakterna tillstyrkte denna ansökan på villkor att man också skulle göra en utbyggnad i Norrbottens arbetslöshetsdistrikt. Inom koncernen ansågs det då lämpligast att SKV förlade viss tillverkning till denna del av landet, eftersom dess nuvarande fabrik i Alingsås är tungarbetad och belägen mitt i staden, samtidigt som arbetskraftssituationen inom Göteborgs-regionen är mycket besvärlig bl. a. beroende på AB Volvos stora expansion under de senaste åren.

Nybyggnaden i Öjebyn skall påbörjas redan i höst och beräknas vara klar att tas i bruk i augusti nästa år. Viss tillverkning med syfte att lära upp personal igångsattes i förhyrda lokaler redan vid kommande årsskifte.

På grund av att Kabelverket i Älvsjö varken har tillräckligt med utrymme eller arbetskraft för att kunna klara de närmaste årens program skall KV bygga en filialfabrik i Hudiksvall. Denna åtgärd kan leda till viss överflyttning av produktion mellan SKV och KV. Några beslut i detta avseende har dock icke fattats.

På en fråga av hr Bergquist svarade dir. Högfeldt att tillverkningen i Öjebyn främst kommer att omfatta kabelstegar och andra plåt detaljer som fordrar förhållandevis många tempoarbetare, vilka är svårast att rekrytera i Alingsås.

SKV den 16/9 1965

ABA

Dir. Jacobsson lämnade en orientering om hur han bedömde bolagets utveckling under den kommande 5-årsperioden. En prognos omfattande så lång tid innehåller många osäkerhetsmoment, varför försiktighet måste iakttagas vid bedömandet av den framtida utvecklingen.

Omsättningen beräknades successivt stiga. Ökningen antogs bli mera markant mot slutet av perioden. På plastsidan förutsågs termoplasten komma att spela en alltmer dominerande roll och utgöra den största delen av produktionsökningen. Ökningen av hårdplast beräknades ej bli nämnvärt stor. Bortfallet genom den allmänna tendensen till övergång från hårdplast till termoplast förutsågs att i viss mån bli kompenserad genom nya materialslag och nyttillkommande produk-

ter. Verktygstillverkningen beräknades ha en god växtkraft och en väsentlig ökning av produktionsresurserna förutsågs.

För elektrisk kontaktmateriel beräknades förbättringar av nuvarande konstruktioner och tillkomsten av nya produkter skapa förutsättning för en växande aktivitet. En hård konkurrens råder dock på detta område.

Den mekaniska produktionen beräknades minska i början av 5-årsperioden för att därefter återigen successivt stiga. Produktionen beräknades i huvudsak omfatta grammofonskivepressar och -verktyg samt eventuellt järnvägssignalmateriel.

Förslagsverksamheten

Ing. Hedenström meddelade att sedan föregående nämndsammansammanträde hade följande förslag honorerats:

Hr C Holm 700 kr. för förslag till metodändring för slipning av ingöt på detalj D-7546-7547-7548.

Hr C Holm 200 kr. för förslag till ny fixtur för slipning av plan på detalj 2598-2599.

Hr N Nordström 35 kr. för centre-ringsdorn för skärpning av kuggfräsar.

ABA den 9/6 1965

RMI

Ing. Ullén anförde att man på verkstadssidan sedan en tid tillbaka funderat på möjligheterna av att införa s. k. kvalitetsackord. Man har i dag något som skulle kunna kallas kvalitetsackord på justeringssidan men ingenting på tillverkningssidan. Kontakter med andra verkstäder inom och utom koncernen har visat att man i dag har mycket liten erfarenhet av dylika kvalitetsackord inom svensk industri. Inom moderbolaget har kvalitetsackord prövats på automatsvarvningen och erfarenheterna av denna verksamhet är i stort sett goda. Man är dock intresserad av att Ermi själva provar ett system med kvalitetsackord, eftersom man inom moderbolaget inte är helt nöjda med nuvarande system.

Inom Mekanförbundet arbetar en speciellt tillsatt kommitté med frågan om kvalitetsackord. Inom denna kommitté har man än så länge inte hunnit skaffa sig några större kunskaper på detta område. Kommittén är för närvarande sysselsatt med att genomföra en intervjuundersökning om vilka företag som har kvalitetsackord och hur man i dessa företag ser på frågan. En rapport över denna intervjuundersökning beräknas utkomma under hösten. Även inom denna

T/TV

kommitté är man medveten om att kvalitetsackorden tillämpas i mycket liten utsträckning inom verkstadsindustrin. Orsaken till detta kan antagas vara att metallavtalet inte innehåller något om kvalitetsackord till skillnad mot exempelvis guteriavtalet.

Inom Ermi har man börjat att i viss utsträckning försöka skaffa sig erfarenhet av vad ett kvalitetsackord kommer att innebära. För närvarande följer avd. Vm upp ett provparti om 4800 3-fasstativ, men man tillämpar därvid inte något speciellt ackord, utan man eftersträvar närmast att påverka individerna att tillverka på ett annat sätt, dvs. på det sätt som man förmodar att ett system med kvalitetsackord kommer att stimulera till, när man vet att bättre kvalitet ger bättre betalt. I ett par grupper där försökstillverkningen genomfördes, fick man ingen kassation alls. Kassationen är dock normalt mycket låg i dessa tempon.

Om man skall införa kvalitetsackord skall man göra det på så många ställen som möjligt, dvs. på alla ställen som påverkas kvalitetsmässigt. Det nya ackordssystemet får dock inte kosta så mycket i ökade kontrollkostnader att dessa blir högre än vinsten av det nya systemet. Det kommer därför att ställas skärpta krav på kontrollverksamheten och det är närmast för att få en uppfattning om hur det nya ackordssystemet kommer att påverka rutinerna i kontrollinstanserna som man utför de aktuella undersökningarna inom företaget. I nästa försök kommer man att starta med en kvalitetsdel i ackordet.

RMI den 17/6 1965

tet, vilket får anses vara en tillfredsställande utveckling.

I herr Ödmans översikt framgick vidare att DKB:s lokaler utökats med 300 kvm i souterrängvåningen vid Industrivägen 14. De nya lokalerna skall dels inrymma kontorslokaler, främst för den kraftigt växande systemavdelningen, dels vissa lagerutrymmen. Man avser nämligen att flytta dit det nuvarande lagret i Ulvsunda för att uppnå större koncentration på lagersidan.

Han meddelade också att DKB:s styrelse beslutat höja aktiekapitalet från 1 Mkr till 5 Mkr för att bättre anpassa aktiekapitalet till rörelsens omfattning. Samtliga aktier har tecknats av moderbolaget.

DKB den 30/8 1965

SER

Ing. Lagerholm informerade om läget i fråga om långlivs rör på SER:s olika marknader. Han nämnde bland annat att den ökade användningen av transistorer förutses medföra minskad avsättning, dels av rör för bestyckning, vilket blir speciellt märkbart i fråga om LME, dels på längre sikt även av ersättningsrör. För att kompensera den förutsedda minskningen och vidare öka försäljningen, har SER upptagit tillverkning av nya rörtyper.

Med undantag av USA är de olika marknaderna relativt begränsade. De utländska marknaderna bearbetas genom de ordinarie LME-agenterna och SER måste säkerligen göra större ansträngningar än hittills i avsikt att stimulera dessa agenter till en ökad försäljning av SER:s produkter.

USA-marknaden ansåg ing. Lagerholm erbjuda stora avsättningsmöjligheter. För närvarande bearbetas denna marknad genom en specialagent, vars försäljning av SER:s produkter dock har stagnerat under de senaste åren bland annat på grund av en relativt svag marknadsbearbetning. SER:s agent har därför träffat ett avtal med 16 st. representanter, som skall svara för marknadsförandet av SER:s rör i var sin del av USA. Dessa agenter har kontakter med sådana kunder som SER vill nå, t. ex. de amerikanska telefonbolagen. Ing. Lagerholm räknade med att denna nyordning bör ge synbarliga resultat om ca 1/2-1 år, eftersom USA är en stor potentiell marknad. Man avser också att introducera vissa nya rörtyper i USA.

SER den 19/8 1965

DKB

Herr Ödman konstaterade i sin dagslägesöversikt att de senaste månaderna för DKB:s del varit mycket gynnsamma ur försäljningssynpunkt. Ett flertal order hade inkommit på dataanläggningar. Bland större kunder nämnde han Korsnäs AB och Göteborgs Bank, vilka beordrat nya dataanläggningar samt Skandinaviska Banken m. fl., som utökat redan befintliga anläggningar.

Mr Ödman nämnde också att bolaget fått order på ett antal hålkortsanläggningar. För Adrema-sidans vidkommande omtalade han att man nu erhållit postens tillstånd att försälja de nya frankeringsmaskinerna. Några order hade redan inkommit på dessa.

Den gynnsamma försäljningsutvecklingen har inneburit att DKB:s årshyror stigit med ca 30 procent sedan årsskif-

Ing. Åke Johansson informerade om M4-mekniken och utvecklingsarbetet som ligger bakom den där använda tekniken. Han började med att göra en återblick på M3-systemet, dvs. det byggsätt och de utrustningar som produceras i dag. Av de faktorer som bidragit till utformningen av M3 nämnde ing. Johansson speciellt tillkomsten av de s. k. ferriterna, utnyttjandet av transistorer, möjligheterna att framställa kondensatorer och dioder med mycket små dimensioner samt tillkomsten av den s. k. folietekniken. M4-systemet är en vidareutveckling av det nuvarande M3-systemet, varvid man tagit vara på de landvinningar som tekniken gjort sedan framtagandet av M3 påbörjades för ca 10 år sedan. Byggsätt M4 har utvecklats för att kunna tillvarata den utrymmesbesparing som nya komponenter och material erbjuder, och har bättre anpassats till nuvarande önskemål beträffande offerering, försäljning, leverans och montage. Bortsett från miniaturiseringsgraden skiljer sig byggsätt M4 från tidigare byggsätt M3 huvudsakligen genom att den levererbara produkten i M4 är en hylla eller ett hyllblock jämte mekaniska detaljer för stativ- och stationsuppbyggnad, medan den i M3 utgör ett helt stativ. Apparaterna uppbygges liksom i byggsätt M3 på förbindningsplattor, vilka inskjuts i kassett. Dessa är inproppbara i en hylla, vilken i sin tur anslutes till stations- resp. stativkabel med propp och jack.

T/TV den 8/6 1965

HU

I sin lokala dagslägesöversikt framhöll disp. Frenning att beställningsingången från Telestyrelsen varit koncentrerad till tiden maj t. o. m. augusti, och HU har nu i huvudsak fått beställningar på allt som skall levereras före kommande årsskifte. Dessutom har man fått beställning för leveranser under januari och februari 1966. Telestyrelsens behov för år 1966 beräknas också bli något större än för innevarande år.

Bland inkomna beställningar från övriga kunder nämnde disp. Frenning bland annat order från Irland och att HU räknar med ytterligare beställningar från Mexico mot slutet av år 1965.

Disp. Frenning informerade vidare om

att LME slutit ett avtal med Philips i Eindhoven om licenstillverkning av ferri- ter enligt av Philips utarbetade metoder. För den skull krävs en helt ny produktionsutrustning, som kommer att installeras i Östersund. Leveranstiden på denna typ av utrustning är ca ett år, monterings- tiden 5-6 månader och inkörnings- tiden ungefär lika lång, varför det torde dröja ca två år innan produktionen nått normal omfattning i Östersund. För HU:s del kommer således ferrittill- verkningen att pågå fram till slutet av år 1967 med en arbetsstyrka av 25 à 30 personer.

Företagsledningen har bedömt det så- som varande mindre kostsamt att köpa tillverkningsfarenheter av Philips än att låta LME själv utveckla de ferritkvalite- ter, som erfordras i de nya transmissions- utrustningarna.

Några ytterligare beställningar på trans- formatorer har icke inkommit, men de nuvarande beställningarna räcker för oförändrad tillverkning fram till slutet av år 1966 i Huddingefabriken.

HU den 9/9 1965

Hr Håkansson framhöll att en årlig hälsokontroll av personalen vore önsk- värd. Ing. Sjöberg svarade att en viss hälsokontroll redan fanns genom att alla nyanställda fick genomgå läkarunders- sökning. Frågan om en hälsokontroll har tidigare varit uppe vid flera tillfällen. Första gången omnämndes den i ett nämndprotokoll från företagsnämnden vid Telefonaktiebolaget L M Ericsson, Huvudfabriken, år 1953. Vid detta till- fälle framhölls att en statlig utredning arbetade med ett betänkande beträffande allmän hälsokontroll. Bolaget var ej vil- ligt att i egen regi införa en sådan.

Samma framställning hade gjorts på Rifa år 1964. Arbetarparten hade där föreslagit en undersökning omfattande vissa kemiska prov samt EKG. Kostna- den skulle vara ca 100 kronor per an- ställd. Man hade tänkt sig att en del av denna kostnad skulle ersättas av bolag- et. Även vid detta tillfälle hade bolaget ställt sig negativt. Vid koncernläkarmötet i april 1965 hade frågan berörts av före- tagets läkare doktor Masreliéz. Han hade därvid bl. a. framhållit att i den mån samhällets resurser byggs ut minskar be- hovet av service från bolaget i detta av- sende. Dr. Masreliéz framhöll vidare att det alltjämt finns alltför många fråge- tecken förknippade med de allmänna häl-

sokkontrollernas faktiska medicinska vär- de, i varje fall till dess man vunnit mera erfarenhet beträffande deras utformning.

Hr Håkansson framhöll att vid Ry fö- rekommer mycket stillasittande arbete eller monotont stående arbete, vilket kunde föranleda ryggsjukdomar. Detta an- såg han vara ett ytterligare argument för införandet av en hälsokontroll. Ing. Sjö- berg framhöll att det för närvarande rå- der brist på såväl läkare som sköterskor. Behovet av sådan personal till den all- männa sjukvården kan ej fyllas. Det kan då ej vara riktigt att även privata före- tag ställer anspråk på dessa resurser. Bol- laget har ej varit ovilligt att vid besvär av olika slag flytta personal till lämpli- gare arbeten. Problemen måste vidare vara mindre i Ronneby på grund av att vi här har övervägande yngre arbetskraft.

Ry den 16/6 1965

Ing. Forsling redogjorde för de om- byggnads- och omflyttningsarbeten, som pågått under de senaste månaderna vid verkstaden i Kumla. De utförda arbetena har betingats dels för att kunna utnyttja befintliga lokaler så rationellt som möj- ligt för den beräknade produktionsök- ningen av nuvarande produkter samt dels för att erhålla lokaler för nya produkter.

I fastigheten vid Drottninggatan har bl. a. all tillverkning av mobila och fasta transportradiostationer flyttats till vän. 2 tr. Vän. 1 tr. utnyttjas för tillverkning av tillbehör till transportradiostationer samt personsökarutrustningar (Ericall). I detta våningsplan har även en utbild- ningslokal inretts. Bottenvåningen utnytt- jas tills vidare för fartygsradiotillverk- ning samt slutligen vän. 3 tr. för lind- nings-, impregnerings-, nitnings- och tryckningsarbeten.

I fastigheten vid Magasinsgatan har iordningställda lokaler för lager inklusive erforderliga kontorsutrymmen samt två montageavdelningar för nya produkter. Omklädnings-, tvätt- och duschrum har inretts i källarplanet.

Dir. Ahlgren informerade om att över- flyttningen av Stockholms-verkstaden till de nya lokalerna i Bromma sker plan- enligt och beräknas vara klar i sin hel- het den 1 febr. 1966. De friställda loka- lerna vid Alströmorgatan skall sedan genomgå ombyggnadsarbeten för att kunna användas till kontor och laboratorier etc. Planläggningen av dessa arbeten var vid sammanträdestillfället i stort sett klar.

SRA/K den 29/6 1965

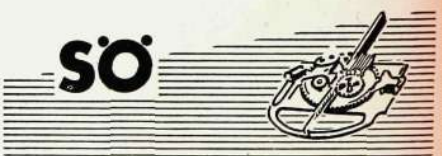
Disp. Olsson rapporterade att förslags- kommittén vid sitt sammanträde den 13 september behandlat 15 förslag. Tre av förslagen belönades med sammanlagt 3 650 kronor, medan nio var föremål för fortsatt utredning.

Följande förslagsställare belönades: 39-70145 Harry Johansson. Förslag till fällning av avfettningsbad med natrium- sulfid. Förslagsställaren har även före- slagit en uppvärmning till 350° C av de- taljer, som måste avlackas. Det gäller detaljer lackerade med skyddslack 7061 (plastlack), och som av kvalitetsskäl mäs- te betas och omarbetas i Zn-line. Försla- get angående fällning av avfettningsbad med natriumsulfid belönades med 2 000 kronor. Dessutom skall undersökning gö- ras om samma förfaringssätt kan använ- das vid Huvudfabriken. Beträffande me- tod för borttagning av plastlack kan ställning ännu ej tagas. Ärendet bordla- des för vidare utredning.

27-70493 Tage Johnsson. Ändring av pressverktyg nr 815631 för utklipp av sidstycke 410717 och 410718. Belöning 50 kronor.

Förmännen Rune Andersson och Karl- Einar Ohlsson. Förslag till ändring av ut- klippning och montering av skenförbind- ning. Förslagsställarna har tillsammans såväl konstruerat anordning för mon- tering av skenförbindning som ändring av ifrågavarande verktyg. Förslaget för- handsbelönades med 800 per man.

KA den 21/9 1965

Disp. Erling anförde att sedan föregå- ende nämndsammanträde hade tillkom- mit en fylligare introduktion av nyan- ställda. Introduktionsrutinerna innefattar numera bl. a. att de nyanställda presen- teras för verkstadsklubbens gruppombud på resp. avdelning. Dessutom ges en fyl- ligare information om arbetsskyddsverk- samheten samt om skyddsombudens ar- betsuppgifter och skyldigheter.

I diskussionen rörande hur man skall hjälpa personalen att komma upp i takt snabbare nämndes att instruktionsband för grädnig och pressning har utarbe- tats. I det bandet talas ingående om exempelvis rörelseekonomi. Vidare har på avd. 63 genomförts uppsättarkurser.

SÖ den 30/6 1965